

Књига премудрости Исуса, сина Сирахова

(Главе 01 – 19) [\(Главе 20 – 35\)](#) [\(Главе 36 – 52\)](#)

Предговор

Много доброг нам је дано кроз закон, пророке и оне који их следише, због чега треба прослављати народ Израилски због образовања и мудрости; и не само да смо изучавајући сами дужни да разумемо, него и они који се не налазе у (Палестини) а усрдно се занимају (писањем) могу помоћи другима и причањем и пишући. Зато деда мој Исус, предаваше другима учења закона, пророка и других књига отаца и, стекавши велико знање о њима, одлучи да и сам напише нешто, што се односи на образовање и мудрост, како би љубитељи учења, проучавајући и ту (књигу), још више напредовали у живљењу по закону.

Зато, молим вас, читајте (ту књигу) са добром вољом, пажљиво и имајте разумевања за то, ако смо на неколико места ми можда и погрешили, преведећи: јер различити смисао има то, кад се чита на јеврејском, када се преведе на други језик, - и не само та (књига), него цели закон, пророчанства и остале књиге које имају немалу ризницу у смислу, ако се читају у деловима.

Дошавши у Египат у тридесет осмој години цара Евергета (Птоломија) ја остадох тамо, и нађох немалу ризницу у образовању (међу палестинским и египатским Јеврејима), и ја започех веома свеобухватан посао и сав се усредсредих на то, да преведем ту књигу. Много бесанох ноћи и труда и знања положих ја у то време, како би довршио књигу и направио је доступном њима, који налазивши се у туђини, пожелеше да уче и приближе своју нарав ка томе, како би живели по закону.

(Глава 1.)

1. Свака премудрост – од Господа и са Њим је заувек.
2. Песак мора и капљице кише и дане вечности ко преброја?
3. Висину неба и ширину земље, и бездана и премудрост ко ће истражити?
4. Пре свега је настала Премудрост, и разумевање мудрости – вечно је.
5. Источник премудрости – реч Бога Свевишњег, и путеви њени – вечне су заповести.
6. Ко ме је откривен корен премудрости? И ко је познао искуство њено?
7. Један је Премудри, веома Страшан, који седи на престолу Својем, Господ.
8. Он је направи и виде је и измери је
9. и изли је на сва дела Своја
10. и на свако тело по дару Својему, и лично је подели онима који љубе Њега.
11. Страх Господњи – слава је и част, и весеље и венац радости.
12. Страх Господњи заслађује срце и даје весеље и радост и дуговечност.
13. Бојазни пред Господом примиће благо напослетку, и у дан смрти своје они ће добити благослов. Страх Господњи – дар је од Господа и постављен је на стегама љубави.
14. Љубав према Господу – славна је премудрост, и којима љуби Он, поделиће је по Својој вољи.
15. Начело премудрости – бојати се Бога, и са вернима она обитава заједно у утроби. Међу људима она постави себи вечни темељ и семе своје посеја.
16. Пуноћа премудрости – бојати се Господа; она их напаја од плодова својих:
17. сав дом њихов она напуни свим, чега су жељни, и нађве њихове – производима својим.
18. Венац премудрости – страх Господњи, производи мир и баснословно здравље; али је и друго – дар Божји, Који шири славу оних који љубе Њега.
19. Он виде њу и измери је, проли као кишу знање и разума познавање и узнесе славу онима који му се покоравашу.
20. Корен премудрости – бојати се Господа, гране њене – дуговечност.
21. Страх Господњи тера грехе; онај који нема страха не може се оправдати.
22. Не може бити оправдан неправедни гнев, јер само кретање гнева је пад за човека.
23. Трпељиви ће се суздржавати до тог времена када ће да буде награђен весељем.
24. До тог времена он скрива речи своје, а уста верних ће говорити о разуму његовом.
25. У скривштима премудрости – приче су разума, грешнику је страх Господњи мрзак.
26. Ако желиш премудрости, извршавај заповести, и Господ ће ти је подарити,
27. јер премудрост и знање су страх пред Господом, угодни су Њему – вера и кроткост.
28. Не буди недоследан у страху пред Господом и не приступај ка Њему са раздвојеним срцем.
29. Нека лицемери пред другима не буду спомињани у устима твојим.

30. Не узвисуј себе, да не паднеш и не навучеш бесчашће на душу твоју, јер Господ открива тајне твоје и унизиће те пред сабором за то, што ниси приступио искрено ка страху Господњем, а срце твоје било пуно лукавства.

(Глава 2.)

1. Сине мој! Ако приступиш да служиш Господу Богу, спреди душу своју на искушења:
2. усмери срце своје и буди тврд, и не смети се у дане несреће;
3. приклони се Њему и не одступај, да би те увеличао на послетку.
4. Све, што задеси тебе, прихвати радо, и у променама које те понижавају буди дуготрпељив,
5. јер се злато испитује у огњу, а људи угодни Богу, - у горионику понижења.
6. Веруј Њему, и Он ће те заштитити; усмери путеве твоје и надај се у Њега.
7. Богобојазни! Чекајте на милост Његову и не одвајајте се од Њега, како не би пали.
8. Богобојазни! Верујте Њему, и неће изостати награда ваша.
9. Богобојазни! Надајте се благости, радости вечној и милости.
10. Погледајте на стари род свој и приметите: Ко верова Господу – а беше постиђен? Или, ко пребиваше у страху Његовом – а беше заборављен? Или, ко призиваше Њега, а Он га презре?
11. Јер је Господ саосећајан и милостив и прашта грехе, и спашава у време муке.
12. Јао срцима бојажљивим и рукама ослабљеним и грешнику, који ходи по двама стазама!
13. Јао срцу слабому! Јер оно не верује, и зато није заштићено.
14. Јао вама, што изгубисте стрпљење! Шта ћете ви радити, када Господ дође?
15. Богобојазни неће бити неверни речима Његовим, и они који Њега љубе држаће путеве Његове.
16. Богобојазни ће тражити сагласност Његову, и они који љубе Њега испуниће се законом.
17. Богобојазни ће припремити срца своја и смириће пред Њим душу своју, говорећи:
18. Предајмо се у руке Господа, а не у руке људи; јер, колика је и сила Његова, толика је и милост Његова.

(Глава 3.)

1. Децо, послушајте мене, оца, и поступајте овако, да бисте се спасли,

2. јер Господ узвиси оца над децом и постави суд матерњи над синовима.
3. Који поштују оца чисте се од грехова,
4. и који уважавају матер своју – као скупљачи блага су.
5. Који поштују оца имаће радост од деце своје и у дан молитве, биће оне услишене.
6. Који уважавају оца биће дуговечни, а послушни Господу успокојиће мајку своју.
7. Богобојазни поштују оца и, као владике, услуживаће оне који га родише.
8. Делом и речима поштуј оца својега и мајку, како би дошао на тебе благослов од њих,
9. јер благослов оца оснажује дом дечији, а клетва мајчина га руши из основа.
10. Не тражи славу у бесчести оца твојега, јер нема славе теби у бесчести оца.
11. Слава човечија долази – од части оца његовог, и срамота дечија – мати прекоревана.
12. Синови! Помозите оца својега у старости његовој и не љутите га за живота његовог.
13. Чак ако би он оскудевао разумом, имајте стрпљења и не презирите га у пуноћи снаге своје,
14. јер милосрђе према оцу неће бити заборављено; насупрот греха твојих, вјера твоја умножиће се.
15. У дан муке твоје споменуће се у корист твоју: као лед пред топлотом, истопиће се греси твоји.
16. Који оставља оца – тај је, као богохулник, и проклет је од Господа који узнемирује мајку своју.
17. Сине мој! Свршавај дела своја са кроткошћу, и бићеш вољен као богоугодан човек.
18. Колико си велик, толико се смируј, и наћи ћеш благодат у Господа.
19. Много је великих и славних, али се тајне откривају смиреним,
20. јер су велике могућности Господње, и Он се смиренима прославља.
21. Не иди кроз оно што ти је претешко, и што је повише силе твоје, то не испитуј.
22. Што ти је заповеђено, о томе размишљај; јер није потребно теби, што је скривено.
23. Држи се многих заната твојих, о осталом се не брини: теби је откривено веома много од човечијих знања;
24. јер многе одведе у заблуде њихово расуђивање, а лукаве мисли поколебаше ум њихов.
25. Ко воли опасност, тај ће и упасти у њу;
26. тврдоглави ће на крају постати зао:
27. тврдоглави ће бити оптерећени мукама, а грешник ће слагати грехе на грехе.
28. Искушења неће излечити гордога, јер се зла биљка укоренила у њему.
29. Срце разумнога разумеће причу, и пажљиво ухо је жеља мудрога.
30. Вода гаси пламен огња, а милостиња чисти од греха.
31. Ко дели за добро, тај мисли о будућности, и у време пада својега наћи ће подршку.

(Глава 4.)

1. Сине мој! Не одузимај од сиромашнога и не пуштај да чекају очи које потребују;
2. не жалости душе гладних и не горчај човека у његовој оскудности;
3. не помети срца већ огорченог и не одуговлачи да даш човеку у нужди;
4. не отказуј угњетенOME, ономе који моли за помоћ, и не окрећи лица твојег од сиромаша;
5. не окрећи очију твојих од просијака и не даји човеку повода да те проклиње;
6. јер, када он у јаду душе своје буде проклињао тебе, Створитељ његов ће услишити молитве његове.
7. На сабору потруди се да будеш пријатан и пред вишим поклони твоју главу;
8. приклањај ухо твоје ка сиромашном и одговори му лепим речима, са кроткошћу;
9. спаси онога коме се чини неправда из руку оног који чини неправду и не буди малодушан, када судиш;
10. сирочићима буди као отац, а матери њиховој – као муж:
11. и бићеш као син Свевишњег, и Он ће те волети више, и од мајке твоје.
12. Премудрост узвисује синове своје и подржава оне који је траже:
13. они који је љубе живот љубе, и они који је траже од раног јутра испуниће се радошћу:
14. који јој се покоре имаће славу, и, у кога она уђе, Господ ће благословити њега;
15. служити јој, је служити Светоме, и љубити је, је љубити Господа;
16. који је слушају судиће народима, и који је пазе живеће у сигурности;
17. ко јој верује, тај ће је добити, и потомци његови ће је имати:
18. јер испочетка ће она ићи са њим путевима неизвесним, наводећи на њега страх и бојазан
19. и мучиће га својом дисциплином, док се не увери у душу његову и не искуша га својим законима;
20. али потом она ће прићи њему на правом путу и обрадоваће га
21. и откриће му тајне своје.
22. Ако он скрене са пута, она ће га оставити и предаће га у руке пада његовог.
23. Пази на право време и чувај се од зла –
24. и не приноси стид на душу своју:
25. јер има стид, који води ка греху, и има стид - који је слава и благодат.
26. Не буди дволичан пред душом твојом и не стиди се поштовања твојега.
27. Не задржавај речи, када оне могу помоћи:
28. јер се у речима познаје мудрост, и у речима језика је знање.
29. Не противречи истини и стиди се твоје лудости.
30. Не стиди се исповедања греха твојих и не задржавај ток реке.

31. Не потчињавај се човеку глумом и не гледај на силног.
32. Бори се за истину до смрти, и Господ Бог бориће се за тебе.
33. Не буди брз језиком твојим, и спор и лењив у раду твојем.
34. Не буди, као лав, у дому твојему и подозрив ка слугама твојим.
35. Да не буде рука твоја пружена на примању а повучена на давању.

(Глава 5.)

1. Не ослањај се на имућство твоје и не говори: “Доста је за живот мој.”
2. Не следи свезе душе твоје и снаге твоје, јер ћеш ходити у похотама срца твојега,
3. и не говори: “Ко је јачи од мене?”, јер ће Господ спремити казну за дрскост твоју.
4. Не говори: “Ја греших, и шта ми је било?”, јер је Господ дуготрпељив.
5. При помисли на Божју милост не буди без страха, како не би додавао грехе на грехе,
6. и не говори: “Милосрђе Његово је велико, Он ће опростити мноштво грехова мојих”;
7. јер је милосрђе и гнев у Њега, и на грешницима живи љутња Његова.
8. Не оклевај да се обратиш Господу, и не одлажи то од дана до дана:
9. јер изненада ће наићи гнев Господа, и ти ћеш погинути у време освете.
10. Не ослањај се на богатство неправедно, јер оно неће донети теби користи у дане несреће.
11. Не раздвајај жито од плевре при сваком ветру и не ходи сваком стазом: такав је – двојезични грешник.
12. Буди чврст у свом убеђењу, и једна да буде твоја реч.
13. Буди брз у слушању и смислено даји одговоре.
14. Ако нешто знаш, то одговори ближњему, а ако не, тада рука твоја да буде на устима твојим.
15. У речима – слава и бесчашће, а језик човечји је и пад његов.
16. Не сведочи лажно, и не лажи језиком твојим:
17. јер у лопова – је стид, и на двојезичним – зла је осуда.
18. Не буди неразуман ни у великом ни у малом.

(Глава 6.)

1. И не прави непријатеља од пријатеља, јер лоше име има удела у стиду и срамоти; такав је – и грешник двојезични.
2. Не уноси себе кроз промисли душе твоје, како душа твоја не би била растргана као бик:
3. лишће твоје ћеш истребити и плодове твоје изгубити, и остаћеш, као суво дрво.
4. Душа лукава убија свога власника и прави га за подсмех непријатељима.
5. Слаткоречива уста умножавају пријатеље, и доброречиви језик умножава милост.
6. Оних који живе са тобом у миру нека буде много, а саветника твојих – један је у хиљаду.
7. Ако хоћеш да придобијеш пријатеља, придобиј га кроз испитивање и не веруј му одмах.
8. Јер има оних који су пријатељи по потреби њиховој, а неће остати са тобом у дане муке твоје;
9. а има пријатеља, који се претворе у непријатеља и открију расправу на твоју срамоту.
10. Има пријатеља само за столом, а неће остати са тобом у дане муке твоје.
11. У имању твојему он ће бити као ти, и дрско ће се обраћати укућанима твојим;
12. али ако будеш понижен, он ће бити против тебе и скриваће се од тебе.
13. Одмакни се од непријатеља твојих и буди опрезан са пријатељима твојим.
14. Верни пријатељ – је јака заштита: ко га нађе, нашао је скровиште.
15. Верном пријатељу нема цене, и мере доброты његовој.
16. Верни пријатељ – лек је живота, и богобојазни ће га наћи.
17. Богобојазан гради пријатељство своје тако, да какав је и он сам, тако ће радити и пријатељ његов.
18. Сине мој! Од младости твоје предај се на учење, и до седих твојих тражићеш мудрост.
19. Прилази јој као ровач и сијач, и надај се добрим плодовима њеним:
20. јер мало времена ћеш радити на обрађивању њеном, а убрзо ћеш јести плодове њене.
21. Према лудости је она веома сурова, и неразумни неће остати са њом:
22. она ће им бити као тешки камен испита, и она ће без одгађања одбацити је.
23. Премудрост одговара имену својему, и многима се не открива.
24. Послушај, сине мој, и прими мишљење моје, и не одбацуј савета мојега.
25. Обуј на ноге твоје путеве њене и на врат твој верижицу њену.
26. Постави је на плећа твоја, и носи је и нека ти не досаде окови њени.
27. Приближи се ка њој свом душом твојом, и свом силом твојом држи путеве њене.
28. Испитуј и тражи, и она ће ти постати позната, и када овладаш њоме, не испуштај је;
29. јер ћеш на крају наћи у њој спокој, и она ће ти вратити са радошћу.
30. Путеви њени ће ти бити јака заштита, а вериге њене – славно одело;
31. јер су на њој украси златни, а јарам њен – плаветна су ужад.
32. Као одећом славе ти ћеш се облачити њоме, и стављаћеш је на себе као венац радости.

33. Сине мој! Ако је пожелиш, научићеш је, и ако јој предаш душу твоју, бићеш за све способан.
34. Ако је са љубављу будеш слушао, ухватићеш је, и ако јој приклониш ухо твоје, бићеш мудар.
35. Буди на скупу старца, и који је мудар, примакни се томе; послушај сваку свештену и разумну причу, и да не побегну од тебе.
36. Ако видиш разумнога, иди код њега од раног јутра, и нека нога твоја излиже праг врата његових.
37. Размишљај о причама Господа и стално се учи заповестима Његовим: Он ће оснажити твоје срце, и жељене премудрости даће ти.

(Глава 7.)

1. Не чини зло, и зло те неће задесити;
2. бежи од неправде, и она ће ти се склањати.
3. Сине мој! Не сеј у бразде неправду, јер нећеш седам пута више пожњети са њих.
4. Не тражи од Господа власти, и од цара – највишега места.
5. Не оправдавај себе пред Господом, и не мудруј пред царом.
6. Не бори се да постанеш судија, да се не покажеш немоћним да скршиш неправду, да не будеш део силника и не поставиш мрљу на праведност твоју.
7. Не греши против градског сабора, и не рунирај себе пред народом.
8. Не додаји греха на грехе, јер ни за један нећеш остати некажњен.
9. Не говори: “Он ће видети мноштво дарова мојих, и када их принесем Богу Свевишњему, Он ће их примити”.
10. Не буди малодушан у молитви твојој и не заборави да даш милостињу.
11. Не подсмевај се човеку, који се мучи у души његовој; јер ће га Он смирити и узвисити.
12. Не смишљај лажи против брата твојега, и не ради то ни против пријатеља.
13. Не пожели да изговориш било коју лаж; јер стварање њихово не служи добром.
14. Не причај превише пред скуповима старешина, и не понављај речи у моливама твојим.
15. Не избегавај тешке послове и земљорадњу, који су створени од Свевишњег.
16. Не убрајај себе у мноштво грешника.
17. Дубоко смири душу твоју.
18. Запамти, да гнев не чека,
19. и да су казна нечастивоме – огањ и црви.

20. Не продај пријатеља за новац, и брата по крви - за злато Офирско.
21. Не остављај паметну и добру жену, јер је достојанство њено драгоцено као злато.
22. Не кажњавај слугу, који се труди усрдно, ни најамника, који је предан душом.
23. Паметног слугу да љуби душа твоја, и не ускраћуј му слободу.
24. Има ли у тебе стоке? Пази је, и ако ти је корисна, нека остане код тебе.
25. Имаш ли синова? Учи их од малена да савијају врат свој.
26. Имаш ли кћери? Старај се о чистоти њиховој и не показуј им веслог лица твојег.
27. Подај кћер у брак, и урадићеш велико дело, и подај је мужу разумноме.
28. Да ли је душевна жена твоја? Не терај је од себе.
29. Свим срцем поштуј оца твојега и не заборављај порођајне муке мајке твоје.
30. Запамти, да си рођен од њих: и шта је то што им можеш дати, а равно је ономе што су они теби дали?
31. Сву душу твоју предај Господу и поштуј свештенике Његове.
32. Свом снагом љуби Творца твојега, и не остављај слуге Његове.
33. Бој се Господа и поштуј свештеника, и подај му део, као што је и заповеђено теби: првенце, и за грех, и дар рамена, и жртву освећења, и првенце светих.
34. И ка сиромасу пружи руку твоју, да би благослов твој био потпун.
35. Милост давања да имаш ка сваком живом створу, али ни умрлога не лишавај милости.
36. Не избегавај уплакане, и са тужнима тугуј.
37. Не буди лењ да посетиш болеснога, јер ћеш за то бити љубљен.
38. У свим делима твојим сети се краја твојег, и никада нећеш згрешити.

(Глава 8.)

1. Не свађај се са човеком силним, како не би пао у његове руке.
2. Не започињи тужбе са човеком богатим, како он не би добио превласт над тобом;
3. јер је злато многе погубило и уклонило срце царева.
4. Не спори се са човеком дрским на језику, и не додаји дрва на ватру његову.
5. Не шуруј са непристојним, како не би подвргао бесчашћу твоје претке.
6. Не укоравај човека, који се обраћа од греха; запамти, да се сви ми налазимо под казном.
7. Не запостављај човека у старости његовој, јер и ми старимо.

8. Не радуј се смрти човека, чак ако је био и твој највећи непријатељ: запамти, да ћемо сви умрети.
9. Не занемаруј приче мудрих и користи приче њихове;
10. јер од њих научићеш мудрост и – како служити силнима.
11. Не удаљавај се од прича старца, јер су и они научили од очева својих,
12. и ти ћеш научити од њих расуђивању и – како у случају потребе дати одговор.
13. Не распируј угљевље грешника, како не би сагорео у пламену огња његовог,
14. и не устај против арогантног, како не би припремио заседу речима твојим.
15. Не даји позајмицу човеку, који је силнији од тебе; а ако даш, то сматрај у себи као изгубљено.
16. Не нуди помоћ више него што можеш; а ако понудиш, сматрај се обавезним да платиш.
17. Не суди се са судијом, јер ће га судити по звању његову.
18. Са одважним не иди на пут, да ти не би био досадан; јер ће он поступати по својој вољи, и ти можеш погинути од његовог неразумља.
19. Не започињи свађу са жестоким и не иди са њим у пустињу; јер је крв – ништавна у очима његовим, и тамо где нема помоћи, он ће те поразити.
20. Не саветуј се са глупим, јер он не може ћутати о послу.
21. Пред старцем не ради оно што је тајно, јер не знаш, шта ће он урадити.
22. Не откривај сваком човеку твоје срце, како он не би лоше узвратио теби.

(Глава 9.)

1. Не буди љубоморан на жену срца твојега, и не даји јој лошег урока против тебе самог.
2. Не откривај жени душе твоје, како она не би устала против власти твоје.
3. Не иди у сусрет развратној жени, како не би упао у замку њену.
4. Не остај дуго са певачицом, како не би био ухваћен у интриге њене.
5. Не погледај на девицу, како се не би саблазнио прелестима њеним.
6. Не одаји душе твоје блудницама, како не би изгубио наследство твоје.
7. Не гледај унаоколо на улицама града и не тумарај по пустим местима.
8. Одвращај око твоје од жена лепих и не загледај се у туђу лепоту:
9. многи скренуше са пута због лепоте женске; од ње, као огањ, пали се љубав.
10. Никада не седи са женом удатом и не остај са њом напијен вином,

11. како не би код ње отишла душа твоја, и како ти не би посрнуо духом у погибао.
12. Не остављај старог пријатеља, јер се нови не може мерити са њим;
13. нови пријатељ – је као вино ново: када оно остари, са задовољством ћеш га пити.
14. Не завиди слави грешника, јер не знаш, какав ће бити крај његов.
15. Не одобравај оно, што одобравају нечастиви: запамти, да се они до самог ада неће поправити.
16. Држи се подаље од човека, који има власт да усмрћује, и нећеш бити под страхом од смрти;
17. а ако му се приближиш, не спотичи се, како те не би погубио:
18. знај, да међу замкама ходиш и по бедемима градским пролазиш.
19. По сили твојој упознавај ближње и саветуј се са мудрима.
20. Расуђивање твоје да буде са разумнима, и свака беседа твоја – по закону Свевишњег.
21. Да вечерају са тобом људи праведни, и слава твоја да буде у страху Господњем.
22. Израђевине се хвале по рукама мајстора, а управник народа сматра се мудрим по речима његовим.
23. У граду се боје дрских на језику, и мрзе нагле у речима.

(Глава 10.)

1. Мудри управник научиће народ свој, и направе разумног биће удешене.
2. Какав управник народа, такве и слуге његове; к какав начелник над градом, такви и сви који живе у њему.
3. Цар ненаучени погубиће народ свој, а по разуму силних удесиће се град.
4. У рукама Господа је власт нас земљом, и човека потребног Он ће на време подигнути на њој.
5. У рукама Господа је успешност човека, и на лицу бележника Он одсликава славу Своју.
6. Не гневи се за сваку срамоту на ближњег, и никога не срамоти делом.
7. Гордост не воли ни Господ ни људи, и шреступ је против обога.
8. Власт прелази са народа на народ по учињеној неправедности, гордости и среброљубљу.
9. Како се може гордити замља и пепео?
10. И за живота труне изнутрица његова.
11. Продужену болест лекар излечи:
12. и ето, данашњи цар, умреће сутра.
13. Када човек умре, он наследи све што се миче, и звери и црве.
14. Почетак гордости – удаљавање је човека од Господа и одступање срца његовог од Творца његовог;

15. јер је почетак греха – гордост, и којима овлада просипају мржњу;
16. и за то Господ шаље на њих страшну казну и на крају уништиће их.
17. Господ свргава престоле властољубивих и посађује кротке на место њих.
18. Господ извади корене народа и посади уместо њих смирене.
19. Господ опустоши земље народне и разруши их до темеља земље.
20. Он их исуши, погуби људе и уништи и сећање на њих.
21. Гордост није створена за људе, нити је гнев – за рођене од жене.
22. Семе поштено које је? – Семе људско. Семе поштено које је? – Који се боје Господа.
23. Семе нечасно које је? – Семе људско. Семе нечасно које је? – Који крше заповести.
24. Старији међу браћом – је поштован међу њима, тако и богобојазни – у очима је Његовим.
25. Богат ли је ко или славан, или бедан, похвала њихова – страх је Господњи.
26. Неправедно је не поштовати разумног сиромаша, и није добро прослављати човека грешнога.
27. Поштени великаш, судија и властелин, нико од њих није већи од богобојазнога.
28. Слугу паметнога ће служити слободни, и разуман човек, неће се бунити.
29. Не паметуј много, док радиш посао свој, и не хвалиши се у време кад те требају.
30. Бољи је онај, који се труди и има свега довољно, него онај који беспослен хода и хвалише се, а нема нужног хлеба.
31. Сине мој! Кроткошћу прослављај душу твоју и подај јој част по њеном достојанству.
32. Ко ће оправдати грешнога према души својој? И ко ће хвалити оног који срамоти живот свој?
33. Сиромашнога поштују због знања његовог, а богатог – због његовог богатства:
34. уважени у беди, колико више ће бити уважени у богатству? А безславни у богатству колико ће бити безславни у беди?

(Глава 11.)

1. Мудрост смиреног узнеће главу његову и поставити га међу велможе.
2. Не хвали човека по лепоти његовој, и не буди мрзак према човеку због ружноће његове.
3. Мала је пчела међу онима који лете, али је плод њен – најбољи и најслађи.
4. Не хвалиши се лепотом одеће и не узноси се у дане славе: јер су дивна дела Господња, и скривена дела Његова међу људима.
5. Многи од властелина седоше на земљу, док они, који ни не помислише, понесоше венце.
6. Многи од силних подвргоше се крајњем бесчашћу, и славни беху предану у руке других.

7. Пре него истражиш, не поричи; сазнај најпре, и тада одлучи.
8. Пре него нешто чујеш, не одговарај, и усред речи не прекидај.
9. Не спори се о послу, који се тебе не тиче, и не седи на суду међу грешницима.
10. Сине мој! Не хватај се за мноштво послова; у мноштву послова нећеш остати без казне. И ако их гониш, нећеш их стићи, и ако бежиш, нећеш побећи.
11. Има оних који раде, напрежу се јако, вуку, и тима све више треба.
12. Други је спор, треба му помоћ, није силан и није у изобиљу;
13. али очи Господа погледаше на њега за његово добро, и Он узе њега из унижења његовог и узнесе главу његову, и многи се задивише, гледајући на њега.
14. Добро и лоше, живот и смрт, беда и богатство – од Господа су.
15. Дарови Господњи намењени су побожнима, и благодат Његова ће их водити ка успеху вавек.
16. Неки постају богати од упорности и самопожртвовања свог, и ово је награда њихова,
17. када он рекне: “Нађох спокој и сада ћу се наслађивати благом својим”.
18. И незна он, колико ће проћи времена до тада, када ће их он оставити другима и умрети.
19. Тврдо стој у завету твом и пребивај у њему и остари у послу твојему.
20. Не диви се делима грешника, веруј Господу, и пребивај у труду твоме:
21. јер је лако у очима Господа – брзо и изненада обогатити бедног.
22. Благослов Господа – награда је честитоме, и ускоро процветаће он под благословом Његовим.
23. Не говори: “Шта ми још треба? И како одсада могу имати још блага?”
24. Не говори: “Довољно имам, и какво одсада могу претрпети зло?”
25. У дане успеха заборављени су дани неуспеха, и у дане неуспеха не спомињу се дани успеха.
26. Лако је Господу – у дане смрти дати човеку по делима његовим.
27. Минутно страдање узрокује да се заборави утеха, и на крају човека откривају се дела његова.
28. Пре смрти не називај никога блаженим; човек се познаје по деци својој.
29. Не води сваког човека у дом твој, јер је много лукавства у поквареног.
30. Као намамљена птица у кавезу, такво је срце надменога: он је, као шпијун, који проналази слабости;
31. преврће добро у зло, он чека лукаво и на људе изабране ставља бубуљице.
32. Од искре огња запали се угаљ, и човек грешан чека лукаво на крв.
33. Чувај се злога, - јер он твори зло, - како он никада не би положио на тебе бубуљицу.
34. Прими у дом свој странца, и он ће те растројити и направити те странцем међу твојима.

(Глава 12.)

1. Ако чиниш добро, знај коме чиниш, и бићеш благодарен за сва твоја добра.
2. Чини добро честитоме, и добићеш плату, ако не од њега, онда од Свевишњег.
3. Нема добра за тог, који је постојан у злу и који не даје милостиње.
4. Подај честитоме и не помажи грешника.
5. Чини добро смиреном, и не подај нечастивом: затварај од њега хлеб и не давај њему, како те он кроз то не би надвладао;
6. јер би то добио двотруко зло за све добро, које би учинио њему, јер и Свевишњи не воли грешнике и нечастивим даје казне.
7. Подај доброме и не помажи грешнику.
8. Пријатељ се не познаје у добру, и непријатељ се не скрива у погибељи.
9. У доброме, човека непријатељи његови оплакују, а у погибељи његовој и пријатељ ће га напустити.
10. Никад не веруј непријатељу твојему, јер као што је рђа у мједи, таква је и злоба његова:
11. чак ако би и био смирен и ходао погнут, буди опрезан у души твојој и чувај се њега, и бићеш пред њим, као чисто огледало, и знаћеш, да се он до краја неће очистити од хрђе;
12. не стављај њега поред себе, како не би он, избацивши тебе, стао на твоје место; не поседај га са десне стране твоје, како се он никада не би домогао твојега седала, и на крају ћеш разумети речи моје и са муком сетити се уредби мојих.
13. Ко ће жалити уједеног дресера змија и нада свим, оног који се приближава дивљим зверима? Тако је и са оним који се приближава грешнику и који се приближава гресима његовим:
14. неко време ће он остати са тобом, али ако се поколебаш, он неће остати.
15. Устима својим непријатељ ће ти сладити, али у срцу своме мислиће како да те баци у јаму: очима својим непријатељ ће плакати, а када уграби прилику, неће се наситити крви твоје.
16. Ако се на тебе сручи несрећа, наћи ћеш га тамо испред тебе,
17. и он, као да жели да помогне, поставиће ти ногу:
18. одмахиваће главом и плескати рукама, много ће шапутати, и измениће лице своје.

(Глава 13.)

1. Ко дотакне смолу, буде оцрњен, и ко улази у заједницу са гордим, постаје као он.

2. Не подижи тежине поврх снаге твоје, и не улази у заједницу са оним, који је јачи и богатији од тебе.
3. Каква је то заједница лонца са котлом? Ако се судари са њим, разбиће се.
4. Богати вара, и још се згрози; бедник буде преварен, и још се извињава.
5. Ако си му угодан, он ће те употребити; а ако је теби потребан, он ће те напустити.
6. Ако поседујеш нешто, он ће живети са тобом и истрошиће те, а сам неће бринути.
7. Ако си му потребан у нужди – превариће те, смешиће ти се и даваће ти наду, ласкаво ће говорити са тобом и рећи: “Треба ли ти ишта?”
8. Својим гошћењем ће обманути тебе, док два или три пута не уграби од тебе, и на крају ће ти се смејати.
9. После тога ће он, када те види, склањати се од тебе и одмахиваће главом при сусрету са тобом.
10. Гледај, како те не би обманули
11. и не буди осрамоћен у твојем весељу.
12. Када те силни буде позивао, склањај се, и тим ће он више да те позива.
13. Не буди језичав, како те не би уклонули, и не удаљуј се превише, како те не би заборавили.
14. Не дозволи себи да говориш са њим, као са равним теби, и не веруј превише речима његовим; јер ће дугим разговорима он искушавати тебе и, док ћути, проучаваће тебе.
15. Немилостив према себи је онај који се не држи речи својих, и он се неће устезати ни од срамоте ни од затвора.
16. Буди опрезан и увек пажљив, јер ти ходиш са паденијем твојим.
17. Послушавај то у сну твојему, и не заспивај.
18. За свог живота љуби Господа и призивај Њега за спасење твоје.
19. Све што живи љуби сличне себи, и сваки човек – ближњега свога.
20. Свако тело сједињује се са родом својим, и човек се прилепљује ка подобном себи.
21. Каква је заједница вука са јагњетом? Таква је и грешника – са честитим.
22. Какав је мир између хијене и пса? И какав је мир богатог са бедним?
23. Лављи улов – су магарци дивљи у пустињи, тако су испаша богатих – бедни.
24. Одвратност за гордога је смиреност: тако је одвратан за богатог бедни.
25. Када се заљуља богати, он је подржан од пријатеља; а када падне бедни, њега одгурују и пријатељи.
26. Када падне у бесчашће богати, он има многе помоћнике; ако рекне ружно, они ће га оправдати.
27. Када падне у бесчашће бедник, још ће га осрамотити; ако говори разумно, њега неће слушати.
28. Ако проговори богати, - сви ће заћутати и уздизаће речи његове до облака;
29. ако проговори бедни, они ће рећи: “Ко је овај?” И ако се он спотакне, још ће гурнути њега.
30. Добро је богатство, у коме нема греха, и зла је беда у устима нечастивог.
31. Срце човеково мења лице његово или на боље или на горе.

32. Знак срца часног – лице весело, а измишљене приче иду заједно са лошим размишљањем.

(Глава 14.)

1. Благословен је човек, који не згреши устима својим и не пропати због печата греха.
2. Благословен је онај, чија душа не зазире и ко није изгубио наде своје.
3. Није довољно богатство човеку расипнику. И шта је имање човеку зависном?
4. Ко сакупља откидајући од душе своје, тај сакупља за друге, и благо његово биће за луксуз другима.
5. Ко је зао према себи, према коме ће бити добар? И неће он имати радости од имања свога.
6. Нема лошијег човека, од оног који не жели добро самом себи, и то је – плата за злобу његову.
7. Ако он и чини добро, то чини ненамерно, и после издаје зло своје.
8. Зло је, ко има зависне очи, окреће лице и презире душе.
9. Очи похлепнога не задовољавају се са делом, а неправда злог исушује душу.
10. Зле очи зависне су и на хлеб, и на столу своме трпеће оскудицу.
11. Сине мој! По настајању твојему чини добро себи и дарове Господу достојно приноси.
12. Запамти да смрт не одуговлачи, и завјет ада неће се открити теби:
13. Пре него умреш, чини добро пријатељу, и пружи руку и подај му колико можеш.
14. Не лишавај себе доброг дана, и део добрих жеља да не прође мимо тебе.
15. Другима ћеш оставити имање твоје и плодове труда твојег да се дели на коцки?
16. Даји и узимај, и утеши душу твоју,
17. јер у Аду нико неће наћи утеху.
18. Свако тело, је као одећа, трошно; јер је одувек речено: “Смрћу ћеш умрети”.
19. Као зелено лишће на густом дрвету – једно отпада, а друго израста: тако и врста од тела и крви – једни умиру, а други се рађају.
20. Свака ствар, подвргнута распаду, исчезава, и онај ко је направи умире са њом.
21. Благословен је човек, који употребљава мудрост и у разуму свом поучава свакога.
22. Ко размишља у срцу свом о путевима њеним, тај ће стећи разумевање и тајни њених.
23. Иди за њом, као ловац, и постављај заседе на путевима њеним.
24. Ко се приклања прозорима њеним, тај ће слушати и на вратима њеним.

25. Ко обитава близу дома њеног, тај ће забити клинове и у зидове њене, поставити шатор свој поред њеног и живећеш у станишту благом.
26. Он ће поставити децу своју под кров њен и имаће преноћиште под заклоном њеним.
27. Он ће бити заштићен њоме од зноја и живеће у слави њеној.

(Глава 15.)

1. Богобојазни ће поступати тако, и упорни у закону ће овладати њоме.
2. И она ће изаћи пред њега, као мати, и примиће га ка себи, као супруга;
3. нахраниће га хлебом разума, и водом мудрости напојит ће га.
4. Он ће се утврдити на њој и неће се поколебати; прилепиће се ка њој и неће се постидети.
5. И она ће га уздићи над ближњима његовим, и усред скупа отвориће уста његова.
6. Веселје и венац радости и вечно име наследиће он.
7. Неће је задобити људи неразумни, и грешници је неће угледати.
8. Далеко је она од гордости, и људи лажљиви не размишљају о њој.
9. Неријатна је похвала из уста грешника, јер није од Господа послана она.
10. Ако је похвала створена од мудрости, и Господ ће је подржати.
11. Не говори: “Ради Господа сам скренуо”; јер, што Он није наредио, то ти ниси дужан радити.
12. Не говори: “Он ме навео на заблуду”, јер Он нема потребу за човеком грешним.
13. Сваку мржњу Господ не воли, и непријатна је она богобојазнима.
14. Он од почетка створи човека и остави га у рукама воље његове.
15. Ако хоћеш, држаћеш заповести и чувати их верно.
16. Он те ставио пред огањ и воду: на шта хоћеш пружи руку твоју.
17. Пред човеком је живот и смрт, и оно што пожели, то ће му се и дати.
18. Велика је премудрост Господа, силан је Он и свемогућ и свевидећи.
19. Очи Његове – на богобојазнима су, и Он зна свако дело човечије.
20. Никоме није Он заповедао да поступа нечастиво и никоме није дао дозволу да греши.

(Глава 16.)

1. Не жели много бескорисне деце и не радуј се синовима нечастивима. Када се они умноже, не радуј им се, јер нема у њима страха Господњег.
2. Не надај се да ће живети и не уздај се у њихово мноштво.
3. Боље један праведник, него тисућа грешника,
4. и боље умрети без деце, него имати деце нечастиве,
5. јер се од једног разумног насели цели град, а племена који живе у безакоњу опусте.
6. Многе такве ствари је видело око моје, и још више о томе је слушало ухо моје.
7. На скупу грешника гори огањ, као што и у народу непокорном гори гнев.
8. Није имао милости Он над древним дивовима, који се надахе у силу своју и постадоше преступници;
9. не поштеди ни оне који живеше на истом месту са Лотом, које уништи због њихове гордости;
10. не помилова народа погибљног, који уништи у гресима њиховим,
11. баш као и шест стотина тисућа људи, уједињених у јакосрћу својем. И ако би и један био непокоран, било би чудо, ако би он остао некажњен;
12. јер је и милост и гнев – у власти Његовој: Сила је Он и да помилује и излије гнев.
13. Као што је велика милост Његова, тако је велико и карање Његово. Он суди човека по делима његовим.
14. Неће побећи од Њега грешник са пленом, и трпљење честитога неће остати узалудно.
15. Свакој милостињи је Он дао место, свако ће добити по делима својим.
16. Не говори: “Сакрио сам се од Господа; ко са висине ће се сетити мене?”
17. У мноштву народа мене неће приметити, јер шта је душа моја у неизмерном стварању?
18. Ево, небо и небеса – су Божји, бездан и земља трешће се од доласка Његовог.
19. Тресу се од страха планине и основе земље, када их Он погледа.
20. И то не може разумети срце;
21. а путеве Његове ко разуме? Као ветар, којег човек не може видети, тако је и већи део дела Његових сакривен.
22. Ко ће обавестити о делима правосуђа Његовог? Или ко ће им се надати? Јер је то још далеко”.
23. Оскудни умом мисле тако, и човек неразумни и заблуђени размишља тако глупо.
24. Послушај ме, сине мој, и учићеш се знању, и пази срцем твојим на речи моје.
25. Ја ћу ти показати науку смислену и предаћу ти знање право.
26. По заповестима Господа, дела Његова од почетка, и од стварања њиховог Он подели на делове.
27. Заувек постави Он дела Своја, и створи их – рађајући их. Она не гладују, не троше се и не прекидају дејства своја.
28. Ни једно се не гура близу Њега,

29. и ни у вечности неће се успротивити речи Његовој.
30. А потом погледа Господ на земљу и напуни је Својим благом.
31. Душе свег што живи покри лице њено, и у њу се све враћа.

(Глава 17.)

1. Господ сачини човека од земље, и опет враћа њега у њу.
2. Одређени број дана и времена даде им Он, и даде им власт над свим, што је на њој.
3. По природи њиховој, обуче их у силу и створи их по образу Својему,
4. и постави страх према њима у свако тело, како би господарили над свим зверињем и птицама.
5. Он им даде смисао, јазик и очи, и уши и срце да расуђују,
6. испунио их проницљивости разума и показао им добро и зло.
7. Он погледа оком Својим на срца њихова, како би им показао величину дела Својих,
8. да прослављају они свето име Његово и сведоче о величини дела Његових.
9. Он им приложи знање и даде у наследство закон живота;
10. вечни завет постави с њима и показа им судове Своје.
11. Величину славе видеше очи њихове, и славу гласа Његовог слушаше уши њихове.
12. И рече им он: “Чувајте се сваке неправде”; и заповеди свакоме од њих да објави то ближњему.
13. Путеви њихови су увек пред Њим, не скривени од очију Његових.
14. Свакоме народу постави Он вођу,
15. а Израил је део Господњи.
16. Сва дела њихова – су као сунце пред Њим, и очи Његове увек су на путевима њиховим.
17. Не сакрише од Њега неправде њихове, и све грехе њихове – пред Господом.
18. Милостиња човечија – као печат је код Њега, и добра дела човечија сачуваће Он, као зеницу ока.
19. Потом ће Он устати и подати им, и давање њихово на главу њихову ће се вратити.
20. Покајницима Он узвраћа натраг, и бодри оне који ослабише у трпљењу.
21. Обрати се ка Господу и остави грехе;
22. моли се пред Њим и смањуј преступе своје.
23. Врати се ка Свевишњему, и одврати се од неправде, и омрзни безакоње.
24. Ко ће хвалити Свевишњега у Аду, поред живих који прослављау Њега?

25. Од мртвога, као и од непостојећег, нема прослављања:
26. живи и здрави хвалиће Господа.
27. Како је велико милосрђе Господа и опрост онима који се обраћају к Њему!
28. Не може бити свега у човека,
29. јер није бесмртан син човечији.
30. Шта је светлије од сунца? Чак и оно потамни. И о злу ће помишљати тело и крв.
31. Силе високих небеса Он Сам надгледа, а људи сви – од земље и пепела су.

(Глава 18.)

1. Све што постоји створи Живући Вечни; Господ Једини Праведни.
2. Нико не предаде Он да објави дела Његова.
3. И ко може испитати велика дела Његова?
4. Ко може измерити силу величине Његове? И ко може такође изрећи милост Његову?
5. Немогуће је умањити, нити увећати, и немогуће истражити дивна дела Господа.
6. Када човек заврши, тада он само почиње, и када престане, постаће изгубљен.
7. Шта је човек и која је корист његова? Шта је благо његово и шта је зло његово?
8. Број дана човека – много је, ако има сто година: као капља воде из мора или зрно песка, тако је мало година његових у дану вечности.
9. У свему је Господ дуготрпељив према људима и излива на њих милост Своју.
10. Он види и зна, да је крај њихов веома бедан,
11. и због тога умножава милост Своју.
12. Милост човечија – ка ближњему његовом је, а милост Господња – према сваком створу је.
13. Он обликује и уразумљује, и поучава и обраћа, као пастир стадо своје.
14. Он милује оне који прихватају уразумљивање и усрдно се обраћају ка закону Његовом.
15. Сине мој! Поред добрих дела не чини преступе, и сваки дар не срамоти речима.
16. Роса не хлади ли ознојеног? Тако и реч – боља је од давања.
17. Зато није ли реч виша од доброг давања? А у човека добронамернога има и тога и другога.
18. Глупи немилосрдно прекорева, и дарови мрзовољног исушују очи.
19. Пре него што почнеш говорити, размисли, и пре него се разболиш брини се о себи.

20. Испитуј себе пре суда, и у време похода наћи ћеш милост.
21. Пре него осетиш слабост, смири се, и у време греха обрати се.
22. Ништа да не спречи тебе да испуниш завет благовремено, и не одлажи оправдање до смрти.
23. Пре него се почнеш молити, припреми се, и не буди као човек, који искушава Господа.
24. Присећај се гнева у дан смрти и времена освете, када ће Господ окренути лице Своје.
25. У време ситости спомињи времена глади, и у дане богатства – о беди и потреби.
26. Од јутра до вечери мења се време, и све тече пред Господом.
27. Мудар човек ће у свему бити опрезан, и у дане греха уздржаће се од глупости.
28. Сваки разумни познаће премудрост и наставши је даће хвалу.
29. Они који разумеју речи сами ће се умудрити, и проливаће је.
30. Не ходи са похотом твојом и уздржавај се од жеља твојих.
31. Ако будеш дозволио души твојој да ужива у жељама, она ће начинити тебе подсмехом непријатеља твојих.
32. Не тражи весеља у великој раскоши и не везуј се гозбама.
33. Никада не прави гозбу од зајмљеног новца, када ничег нема у твојој торбици.

(Глава 19.)

1. Радник, склон пијанству, неће се обогатити, и онај који не пази на мале ствари, мало по мало пропаће.
2. Вино и жене изопачују разумне, а они који се вежу са блудницама раде још горе;
3. гњилост и црви наследиће њега, и дрска душа биће истребљена.
4. Ко брзо верује, тај је лакомислен, и онај који греши, греши против душе своје.
5. Који преда срце задовољствима биће осуђен, а који се супроставља жељама оженчаће живот свој.
6. Који обуздава језик живеће мирно, и који мрзи трачеве смаћиће зло.
7. Никада не понављај речи, и ништа нећеш изгубити.
8. Ни пријатељу ни непријатељу не причај и, ако ти је то на грех, не откривај;
9. јер неко ће те чути, и пазиће на тебе, и временом замрзеће тебе.
10. Ако си чуо реч, нека она умре са тобом: не бој се, неће те она растргнути.
11. Глупи од речи трпи такву муку, као породиља – од детета.
12. Као стрела, забодена у бедро, реч је у срцу глупог.
13. Испитај пријатеља твог, јер може бити, да није он то урадио; а ако јесте, онда нека поново то не ради.

14. Испитај пријатеља, јер може бити, да није он то рекао; а ако је рекао, онда нека не понови то.
15. Испитај пријатеља, јер је често у питању клевета.
16. Не веруј свакој речи.
17. Једни згреше речју, али не и у души; а ко није згрешио језиком својим?
18. Испитај ближњега твога најпре, пре него му запретиш, и подај место закону Свевишњега. Сва мудрост – је у страху Господњем, и у свакој мудрости – је испуњење закона.
19. И није мудрост знање злог. И нема разума, где је скуп грешника.
20. Има лукавства, а то је мрско; и има нерзумних, који оскудевају мудрошћу.
21. Боље оскудан знањем, и богобојазан, него богат знањем – који крши закон.
22. Има превара изисканих, али су оне безакоње, и има изопачени суд, како би се оборила тужба.
23. Има лукавих, који ходе погнути, понизни, али изнутра пуни покварености.
24. Он скрива лице и претвара се да је глув, али он ће те преварити тамо, где нећеш ни помислити.
25. И ако га недостатак силе спречава да те повреди, он ће ти учинити зло, када уграби прилику.
26. По изгледу познаћеш човека, и по изразу лица при сусрету познаћеш разумног.
27. Одећа и отворени смех и начин ходања човека откриће ти својства његова.
28. Има оних који критикују, али не на време, и има оних који само ћуте – и они су разумни.

(Глава 20.)

1. Много је боље карати, него срдити се тајно; и покарани ће се пазити од потирања.
2. Добро је покараном да покаже покајање!
3. Јер он побеже по вољи од греха.
4. Као што је жеља евнуха да обесчисти девицу, такав је и суд изведен са насиљем.
5. Један ћути – и показује се мудрим; а други је мрзак због многих трачева.
6. Један ћути, јер нема шта да одговори; а други ћути, јер зна кад му је говорити.
7. Мудар човек ће ћутати до правог момента; а галамција и онај који не расуђује неће чекати то право време.
8. Који много прича неће бити вољен, и ко узме себи право да говори, биће омрзнут.
9. Буде и успеха човеку у злу, а награда – губитак је.
10. Има дарова, који ти неће бити од користи, и има дарова, за које ћеш добити двоструко назад.
11. Има понижења због славе, а неки из понижења дижу главу.
12. Има који малим купују много и плате за то седам пута више.
13. Мудри се речима чине љубазним, а љубазност глупих остаје узалудна.

14. Дарови безумнога неће ти бити на корист, јер је у њега уместо једног, много очију на приносу.
15. Мало ће дати он, а гунђаће много, и отвориће уста своја, као гласник. Данас он зајам даје, а сутра га тражи назад: мрзак је такав човек Господу и људима.
16. Глупи ће рећи: “Ја немам пријатеља, и нема награде за моја добротинства. Који једу хлеб мој имају лажљив језик.”
17. Како често и колико ће се многи подсмехнути над таквим!
18. Спотакнути се на земљи је боље, него на језику. Тако ће брз бити и пад злих.
19. Непријатан човек – као басна је испричана у погрешно време; која је стално на уснама неразумних.
20. Прича из уста глупога одвратна је, јер је он не прича у право време.
21. Неки се уздржавају од греха оскудношћу, и у том уздржању он се неће кајати.
22. Неки губе душу своју кроз срам, и губе је због сличности са безумнима.
23. Неки ће из стида дати обећања пријатељу, и без разлога начинити га непријатељем.
24. Зли пророк у човека – лаж је; у устима неразумних је она – непрестано.
25. Боље лопов, него онај који непрестано прича лажи; али обојица ће наследити погибелъ.
26. Путеви лажљивог човека – бесчасни су, и срам његов увек је с њим.
27. Мудри у речима узвисиће себе, и човек разумни угодиће велможама.
28. Који раде на земљи повећавају свој стог, тако и они који угоде велможама добијају помиловање у случају неправде.
29. Гошћења и дарови ослепљују очи мудрих и, као узде у устима, заустављају прекоре.
30. Скривена мудрост и притајено благо – каква је корист од обога?
31. Боље човек, који скрива своју глупост, него човек, који скрива своју мудрост.

(Глава 21.)

1. Сине мој! Ако си згрешио, не прилажи више греха и моли се за прошле.
2. Бежи од греха, као испред змије; јер, ако му приђеш, угришће те.
3. Зуби његови – као зуби лављи су, који усмрћују душе људи.
4. Свако безакоње је као двосекли мач: ране од њега не зацељују.
5. Страхоте и насиље опустошиће богатство: тако ће опустети и дом поноситога.
6. Молитве из уста сиромашнога – иду до ушију Његових; а суд над њим брзо се приближава.
7. Који мрзе прекор иду по трагу грешника, а богобојазни обратиће се срцем.
8. Издалека се познаје силни на језику; али разумни ће знати, где се спотакнуо.

9. Градити дом свој на зајмљеном новцу – то је као сабирати камење за своју гробницу.
10. Скуп оних у безакоњу – као гомила паклена је, и крај њихов – пламен је огњени.
11. Пут грешника поплочан је камењем, али је крај његов – пропаст Ада.
12. Онај који држи закон влада мислима својим,
13. а извршавање страха Господњег – мудрост је.
14. Не учи се онај, који је неспособан;
15. али има способности која умножава горчину.
16. Знање мудрога увеличаће се попут поплаве, а савет његов – као источник живота је.
17. Срце глупога је попут разбијеног суда и не држи у себи никаквога знања.
18. Ако мудре речи чује разумни, он ће их похвалити и додати к себи. Ако их чује лакомислени, и оне се не допадну њему, он ће их бацити иза леђа својих.
19. Речи глупога – су као терет на путу, а у устима разумнога налази се пријатност.
20. Речи разумнога биће тражене на скуповима, и о речима његовим размишљаће у срцима.
21. Као порушени дом, тако је мудрост глупоме, а знање неразумнога – су само бесмислене речи.
22. Заповести за безумног – као окови су на ногама, и као вериге на десној руци.
23. Глупи у смеху подиже глас свој, а човек разумни једва се тихо смеши.
24. Као златни накит – образовање је за разумног, и као драгоцени украс на десној руци.
25. Нога глупога жури у туђи дом, а човек искусни постидеће се људи;
26. неразумни кроз вата гледа у кућу, а човек васпитани остаће напољу;
27. лудост човекова – прислушкивати на вратима је, разумни ће бити огорчен таквим бестидношћу.
28. Уста многоречивих причаће страно, а речи разумних мере се на мерилима.
29. У устима глупих – срце је њихово, а уста мудрих – у срцима њиховим су.
30. Када нечастиви проклиње Сатану, то проклиње душу своју.
31. Опадач скрнави своју душу и биће мрзак свугде, где буде живео.

(Глава 22.)

1. Прљавом камењу сличан је лењивац: свако негодује на беславље његово.
2. Воловском измету сличан је лењивац: свако ко га узме, отире руку.
3. Стид је оцу рођење невоспитаног сина, кћер невоспитана рађа се за понижење.

4. Разумна кћер прибави себи мужа, а бестидна – жалост је за родитеља.
5. Нагла грди оца и мужа, и код обојице биће презрена.
6. Прича у погрешно време – то је, као музика у време жалости: причање као и учење мудрости је примерено свакоме времену.
7. Поучавати глупога – то је, као лепити комаде керамке, или будити успаваног из дубоког сна.
8. Причати глупоме – то је, као причати ономе који дрема, који ће на крају питати: “Шта?”
9. Плачемо над умрлим, јер је свет нестао за њега; плачите и над глупим, јер је разум нестао за њега.
10. Мање плачи над умрлим, јер се он упокојио, а гори је живот глупога – од смрти.
11. Плачи над умрлим - седам дана, а над глупим и нечастивим – у све дане живота његовог.
12. Са лудим много не говори, и ка неразумном не иди;
13. бежи од њега, да не би имао непријатности и не би се замарао сукобима с њим;
14. склони се од њега и наћи ћеш спокој и нећеш бити огорчен безумљем његовим.
15. Шта је теже од олова? И како је име њему, сем глупи?
16. Лакше понети песак и со и комад железа, него човека лудога.
17. Као дрвена греда куће, јако учвршћена, која се неће распасти при земљотресу, тако и срце, учвршћено на разумним саветима, неће се поколебати у време страха.
18. Срце, утврђено на разумном размишљању, - је као малтерни украс на истесаном зиду.
19. Ограда, постављена високо, неће издржати ветар:
20. тако и бојажљиво срце, при глупом размишљању, неће издржати против страха.
21. Нанешен ударац у око изазива сузе, а нанешен ударац срцу изазива осећај боли.
22. Бацање камена на птице отераће их; а вређање пријатеља растргаће пријатељство.
23. Ако си на пријатеља извукао мач, не очајавај, јер је могуће повратити пријатељство.
24. Ако си се посвађао са пријатељем, не бој се, јер је могуће помирење.
25. Само понос, гордост, откривање тајни и подла издаја могу отерати сваког пријатеља.
26. Придобиј поверење ближњег у сиромаштву његовом, како би се заједно радовао са њим у богатству његовом;
27. буди са њим у време јада, како би имао удела у наслеђу његовом.
28. Пре пламена буде у пећи паре и дима: тако пре крвопролића – расправе.
29. Заштитити пријатеља ја се не срашим и не скривам се пред њим;
30. а ако би ме припало неко зло због њега, то ће свако, ко чује, пазити на њега.
31. То даде заштиту устима мојим и печат разума на уста моја, како не би пао кроз њих, и да ме језик мој не погуби!

(Глава 23.)

1. Господе, Оче и Владико живота мога! Не остављај ме на вољу њихову и не допусти да паднем због њих.
2. Ко постави бич на помисли моје и на срце моје настављајући у мудрости, како ме они не би поштедели у преступима мојим и не повлађивали у заблудама њиховим;
3. како се не би увећавали преступи моји и не увећале заблуде моје; да не би пао пред противницима, и како се не би радовали надамном непријатељи моји?
4. Господе, Оче и Боже живота мога! Не дај ми поносне очи, и чежњу одврати од мене.
5. Прождрљивост и сладострашће да не овладају самном, и да не постане бестидна душа моја.
6. Послушајте децо, упуства за говор: који их се придржава неће бити уловљен због уста својих.
7. Уловљен због њих биће грешник, а злоречиви и надмени спотакнуће се због њих.
8. Не учи уста твоја на заклетве
9. и не претварај у навик у употребавањем заклетвама име Светога.
10. Јер, као роб који је, стално подвргнут кажњавању, неће избећи ране, тако и заклињући се непрестано именом Светога нећеш се очистити од греха.
11. Човек који се често заклиње, испуњава се безакоњем, и неће одступити од дома његовог бич.
12. Ако он сагреши, грех његов је на њему; а ако он то занемари, то је двоструко згрешио;
13. и ако се заклео беспотребно, неће се оправдати, и дом његов напуниће се бесчашћем.
14. Постоје речи, које облаче у смрт: да се не нађу оне у наслеђу Јакова!
15. Јер од честитих све то ће бити удаљено, и они неће залутати у грехе.
16. Не навикавај твоја уста на грубе неучтивости, јер су у њима грешне речи.
17. Сети се оца и мајке твоје, када седиш међу моћницима,
18. како се не би заборавио пред њима и по навици не урадиш глупост, и не пожалиш, да је боље да се ниси ни родио, и не проклеш рођење твоје.
19. Човек који се навикао на ружне речи, у све дане своје неће се научити.
20. Две врсте умножавају грехе, а трећа навлачи гнев:
21. душа горућа, као пламтећи огањ, неће се угасити, док се не истроши;
22. човек који је блудник са телом утробе своје, неће престати, док га не сагори огањ.
23. Блуднику је сладак сваки хлеб: он не престаје, док не умре.
24. Човек који згреши против својег брака, говори у души својој: “Ко ме види?”
25. Око мене је тама, и зидови сакривају мене, и нико не види мене: чега да се бојим? Свевидљиви се неће сетити греха мојих”.

26. Страх његов – је само од очију човечијих,
27. и незна он то, да су очи Господа десет тисућа пута светлије од сунца
28. и гледају на све путеве човечије, и улазе на места скривена.
29. Њему је познато било све, пре него је и створено било, исто као и по завршетку.
30. Такав човек биће кажњен на улицама града и стићи ће га тамо, где ни помислио није.
31. Тако и жена, која остави мужа и произведе наследника са странцем:
32. јер, прво, она се не покори закону Свевишњег, друго, згрешила је против мужа свог и, треће, у блуду и прељуби произведе дете од страног човека.
33. Она ће бити изведена пред скуп, а о детету њеном биће истрага.
34. Деца њена неће се укоренити, и гране њене неће дати плода.
35. Она ће оставити сећање на себе за проклетство, а грех њезин неће нестати.
36. Који остану познаће, да нема ништа боље од страха Господњег, и нема ничега слађег, него пазити заповести Господње.
37. Велика је слава – следити Господа, а принети себе Њему – дуговечно је.

(Глава 24.)

1. Премудрост ће се прославити и међу народом својим биће хваљена.
2. У цркви Свевишњег она ће отворити уста своја, и под влашћу Његовом прослављаће се:
3. “Ја сам изашла из уста Свевишњег и као облак прекрила земљу;
4. ја поставих скинију у висинама, и престол мој – у стубу од облака;
5. ја једина обиђох круг небесни и ходах по дубнама бездана;
6. по таласима мора и по свој земљи и у сваком народу и племену завладала сам:
7. међу свима њима ја тражих спокој и чије наслеђе ће удомити мене.
8. Тада Творац свега нареди ми, и Створитељ мој показа ми место спокоја мог и рече:
9. насели се у Јакову и прими наслеђе Израилјево.
10. У вечности од почетка Он ме створи, и нећу скончати ва веке века.
11. Ја сам служила пред Њиме у светој скинији и тако се утврдих у Сиону.
12. Он ми даде тако покој у љубљеном граду, и у Јерусалиму – власт је моја.
13. И укорених се ја у прослављеном народу, у наследственом уделу Господа.

14. Ја порастох, као кедар у Ливану и као кипарис на горама Јермонским;
15. ја порастох као палма у Енгадији и као ружини грмови у Јерихону;
16. ја сам као прелепа маслина у долини и као платан, порастох.
17. Као цимет и аспалаф, ја дадох ароматични задах и, као мирисна смирна, распрострах мирис угодан,
18. као халван, оних и стакта и као мирис угодан тамјана у скинији.
19. Ја раширих своје гране, као кошута, и гране моје – су гране славе и благодати.
20. Ја сам као виноградска лоза, која производи благодат, а цветови моји – плодови су славе и богатства.
21. Приступите ка мени, који ме желите, и наситите се плодовима мојим;
22. јер је сећање на мене слађе од меда, и овладавање мноме пријатније од медних саћа.
23. Који ме једу још ће бити гладнији, и који ме пију још ће бити жеђи.
24. Који ме послушају, неће се постидети, и који чине по мени неће згрешити.
25. Све је то – књига завета Бога Свевишњег,
26. закон, који заповеди Мојсије као наслеђе синовима Јаковљевим.
27. Он испуњава мудрошћу, као Фисон и Тигрис у дане првих приноса;
28. он пуни разумом, као Еуфрат и као Јордан у дане жетве;
29. он разлива ученост, као светлост и као Гион у време брања винограда.
30. Први човек не достиже пуноћу познавања њеног; неће је истражити тако ни последњи;
31. јер су мисли њене пуније од мора, и савети њени дубљи од највећег бездана.
32. И ја, као канал из реке и као канал за воду, уђох у врт.
33. Рекох: “Залићу мој врт и напојићу моје леје.
34. Е ево, канал мој постаде река, а река моја постаде море.
35. И засејаћу учење, као јутарње светло, и далеко пројавити га;
36. и изливаћу учење, као пророчанство, и оставићу га роду вечноме”.
37. Видите, да се не трудих за себе самога, него за све, који траже премудрости.

(Глава 25.)

1. Трима стварима сам се украсила и стала прелепа пред Господом и људима:
2. то је – једнакост међу браћом и љубав међу ближњима, и жена и муж који сагласно живе међу собом.
3. И три врсте људи омрзну душа моја, и веома гадан за мене је живот њихов:

4. надмени просијаци, лажљиви богаташи и старац-прељубник, који је ослабио у расуђивању.
5. Оно што ниси сакупио у младости, - како можеш пронаћи у старости твојој?
6. Прилично је седима да суде, и старцима – да умеју давати савете!
7. Прекрасна је мудрост старца и приличи људима поштеним да расуђују и саветују!
8. Венац старцима – вишеструко је искуство, а похвала им је – страх Господњи.
9. Девет размишљања похрани ја у своје срце, а десето ћу рећи језиком:
10. то је човек, који се радује деци и за живота види пад непријатеља својих.
11. Блажен је, који живи са женом разумном, који не грешти језиком и не служи недостојном себи.
12. Блажен је, који је стекао мудрост и предаје је у уши који слушају.
13. Велики је тај, који нађе премудрост! Али он није већи од оног, који се боји Господа.
14. Страх Господњи све превазилази, и онај који га има са киме може бити раван?
15. Могуће је поднети сваку рану, само не рану на срцу, и сваку пакост, само не пакост женску,
16. сваки напад, само не напад од оних који мрзе, и сваку освету, само не освету непријатеља;
17. нема главе отровније од главе змијске, и нема гнева јачег од гнева непријатеља.
18. Сагласни ће радије живети са лавом и змајем, него ли живети са злом женом.
19. Злоба женина измени изглед њен и направи лице њено мрачним, као у медведа.
20. Седи муж њен међу пријатељима својим, и када чује о њој, горко уздише.
21. Свака злоба је мала у поређењу са злом жене, коцка грешника да падне на њу.
22. Као што је успињање по песку за старца, тако је и причљива жена за тихог мужа.
23. Не погледај на лепоту женску и не буди похотан на жене.
24. Жалост, стид и велика срамота је, када жена превлада над својим мужем.
25. Срце тужно и лице жалосно и рана на срцу – зла је жена.
26. Опуштене руке и слаба колена – жена је која не усређава свога мужа.
27. Од жене је почео грех и кроз њу сви ми умиремо.
28. Не дозволи води да отиче, нити злој жени да влада;
29. ако она не ходи под руком твојом, одвоји је од тела твога.

(Глава 26.)

1. Сретан је муж добре жене, и број дана његових биће – удуплан.

2. Жена добронамерна радоваће свога мужа и године његове испуниће миром;
3. добра жена – сретна је судбина: она се даје богобојазнима.;
4. са њом је и у богатог и у бедног – срце задовољно и лице у сва времена је весело.
5. Троје је што плаши срце моје, а због четвртог се молим:
6. градских злих прича, побуњена руља и клевета на смрт, - све је то ужасно.
7. Болест срца и жалост – жена је завистна на другу жену,
8. и бич језика њеног, свима то обзнањује.
9. Као воловски јарам који га прати свуда – зла жена је; брати је – то је, као хватати шкорпиона.
10. Велика досада је жена, одана пијанству, и она не скрива свога срама.
11. Наклоност женина ка блуду познаје се по похотним очима и капцима њеним.
12. Над бестидном кћери постави јаку стражу, како она, добивши слободу, не би злоупотребила себе.
13. Чувај се бестидних очију и не чуди се, ако оне сагреше против тебе:
14. као што морен жеђу путник отвара уста и пије сваку воду у близини,
15. тако она седа код сваког шатора и пред стрелом отвара тул.
16. Љубазност женина оследиће њеног мужа, и разумност њена обложиће кости његове.
17. Кротка жена – дар је Господа, и нема цене добро васпитана душа.
18. Благодат над благодатима – жена је стидљива,
19. и нема правога мерила за уздржану душу.
20. Што је сунце, излазеће на висинама Господњим,
21. то је лепота добре жене украс у дому њеном;
22. што је светиљка, која сија на светом свећњаку, то је лепота лица њеног у зрелом добу;
23. што су златни стубови на сребрним основама, то су прекрасне ноге њене на тврдим петама.
24. Двога се срами срце моје, а код трећег се буди у мени негодовање:
25. ако војник трпи од беде, и разуман човек који је занемарен;
26. и ако се ко окрене од праведности ка греху, Господ ће спремити тог за мач.
27. Купац једва може да избегне сагрешење, а продавац се неће спасити од греха.

(Глава 27.)

1. Многи згрешише зарад неважних ствари, и који ишту богатства одвратише очи.

2. Међу спојено камење забија се клин: тако је између продавца и купца умеће грех.
3. Ако се ко не држи добро у страху Господњем, ускоро ће се разорити дом његов.
4. Када се решето протресе открије се смеће: Тако и нечистоћа човечија – у расућивању је његовом.
5. Глинено посуђе се испитује у пећи, а испит човечији – у разговору је његовом.
6. Врста дрвета открива се у плоду његовом: тако је у речима – размишљања срца његовог.
7. Пре беседе не хвали човека, јер је она испит за људе.
8. Ако марљиво будеш тражио правду, наћи ћеш је и обући ћеш је, као одело славе.
9. Птице слећу ка себи подобним, и истина се обраћа код оних, који је упражњавају.
10. Као што лав лови плен, тако и греси – оне који чине неправду.
11. Беседа честитога – увек је мудра, а безумни се мења као месец.
12. Међу неразумнима не губи време, проводи га постојано међу разумнима.
13. Беседа глупих је одвратна, а смех њихов – забава је греха.
14. Говор оног који се много куне диже косу на глави, а свађа њихова зауставља уши.
15. Расправе надмених – воде у крвопролиће, а погрде њихове су несносне за слушање.
16. Онај који открива тајне губи поверење и неће наћи пријатеља по души својој.
17. Љуби пријатеља и буди му веран;
18. а ако открјеш тајну његову, не гони га више:
19. јер као што човек уништи свог непријатеља, тако и ти уби пријатељство ближњега;
20. и као што би испустио из руку својих птицу, тако си испустио пријатеља и нећеш га више уловити;
21. не трчи за њим, јер је он далеко отишао и побегао, као срна из замке.
22. Рана се може повезати, и после расправе могуће је помирење;
23. али ко открије тајну, тај је изгубио наду за помирењем.
24. Ко намигује оком, тај смишља подвале, и нико га у томе неће спречити;
25. Пред очима твојим он ће говорити слатко и дивиће се речима твојим,
26. а после ће извратити уста своја и у речима твојим пронаћи ће саблазан;
27. много шта ја мрзих, али не толико, као њега; и Господ замрзеће њега.
28. Ко баца камен нагоре, баца га на своју главу, и издајнички удар створиће ране.
29. Ко јаму копа, сам ће упасти у њу, и ко поставља замке, сам ће се уловити у њих.
30. Ко чини зло, на тога ће се оно вратити, и он неће знати, одакле га оно снађе;
31. подсмех и понос у гордих и освета, као лав, растргаће их.
32. Уловљени ће бити у замку они који се радују паду честитих, и бол ће их смождити пре смрти њихове.
33. Злоба и гнев – такође су гадости, и човек грешни ће их имати.

(Глава 28.)

1. Осветници ће добити освету од Господа, Који неће заборавити грехе њихове.
2. Опрости ближњему твоме преступе, и тада по молитви твојој отпустиће се и греси твоји.
3. Човек гаји гнев према човеку, а од Господа тражи опрост;
4. ка другоме човеку нема милосрђа, а моли се за грехе своје;
5. и сам је тело, које гаји злобу: ко ће очистити грехе његове?
6. Сети се краја и престани се свађати; сети се уништења и смрти и држи заповести;
7. сети се заповести и не буди злобан на ближњега;
8. сети се завета Свевишњега и презири лудост.
9. Уздржавај се од расправа – и умањићеш грехе;
10. јер раздражен човек улази у расправу; човек грешник узнемириће другове и посејаће раздор међу оним који живе у миру.
11. Какво је гориво за огањ, тако ће он и горети;
12. и каква је сила човечија, такав ће бити и гнев његов, и по мери богатства ојачаће жестина његова.
13. Жарка свађа пали огањ, а жарка расправа пролива крв.
14. Ако дуваш на искру, она ће се разгорети, а ако плунеш на њу, угасиће се: обоје излази из уста твојих.
15. Потказивач и двојезични да буду проклети, јер ће они погубити многе, који живе у миру;
16. говоркања многе поколебаше и потераше их од народа до народа,
17. и разорише јаке градове и претурише домове велможа;
18. говоркања изагнаше одважне жене и лишише их од плодова напора њихових;
19. који им поклањају пажњу неће наћи спокоја и неће живети у миру.
20. Ударац бича оставља маснице, а ударац језика крши кости;
21. многи падоше од оштрице мача, али не толико, колико је пало од језика;
22. сретан је, који се сакрије од њега, који не испита љутњу његову, који не вукоше јарма његовог и не би свезан узима његовим;
23. јер је јарам његов – јарам железни, а узе његове – узе од мједи,
24. смрт сурова - је смрт његова, и сам Ад је бољи од њега.
25. Неће овладати он честитима, и неће сагорети они у пламену његовом;

26. они који се окренуше од Господа упашће у њега; у њима ће горети он и неће се угасити: он ће бити послан на њих, као лав, и као пантер, истребиће их.
27. Погледај, огради оно што имаш трњем,
28. закључај сребро твоје и злато,
29. и за речи твоје сачини тежину и меру, и за уста твоја – врата и катанац.
30. Пази се, да се не спотакнеш њиме и не паднеш пред зломисленим.

(Глава 29.)

1. Ко указује милост, тај ће дати зајам ближњему, и ко га подржава својом руком, тај поштује заповести.
2. Подај зајам ближњему у време нужде његове и сам у своје време враћај ближњему.
3. Тврдо држи реч и буди јој веран – и у свако време ћеш наћи што ти је потребно.
4. Многи сматрају зајам добитком, и учинише огорчење оним, који им помогоше.
5. Док не добије, љубиће руку његову и о новцу ближњег ће говорити тихо;
6. а у време враћања он ће отезати и одговараће сметено и жалиће се на време.
7. Ако буде под притиском, једва половину ће донети – и то ће му значити као добитак;
8. а ако не буде под притиском, зајмодавац се одрекао свог новца и без разлога направио себи непријатеља у њему:
9. он ће му вратити проклетствима и погрдама и уместо поштења узвратиће бесчашћем.
10. Многи по чињењу таквог лукавства склањаше се од посуђивања, бојавши се изненада претрпљене преваре.
11. Али ка бедноме буди стрпљив и милостињу њему не успоравај;
12. ради заповести помози бедном и у нужди његовој не пуштај њега без ичега.
13. Потроши сребро на брата и не дозволи му да се задржава под каменом погибљи;
14. располажи благом твојим по заповестима Свевишњег, и оно ће ти донети још више користи, него ли злато;
15. закључај у ризнице твоје милостињу, и она ће те избавити од сваког бесчашћа:
16. боље од јакога штита и тврдога копља она ће затитити тебе од непријатеља.
17. Добар човек ће јамчити за ближњег, а који нема стида оставиће га.
18. Не заборави дела јемца свога; јер је он дао душу своју за тебе.
19. Грешник ће уништити имање јемца, и незахвални у души оставиће свог избавитеља.
20. Јемство је довело до разарања многе имућне људе и уздрмало их, као таласи морски;
21. домаћине имућне изагнало из домова, и они луташе међу туђим народима.

22. Грешник, примајући на себе јемство и иште користи, упашће у тужбу.
23. Помози ближњему колико можеш и пази, да не паднеш од тога.
24. Главне потребе за живот – вода и хлеб су, а одећа и дом, прикривају голотињу.
25. Боље је живот беднога под својим кровом, него раскошно пиревање у туђим домовима.
26. Буди задовољан малим, као и са многим.
27. Лош је живот – скитати се од дома до дома, и где се настаниш, не смеш ни уста отворити;
28. даваћеш пиће и хранити без речи захвалности, и поврх тога још ћеш слушати и горке речи:
29. “Дођи овамо, странче, припреми стол, и ако имаш нешто, нахрани ме”;
30. “Уклони се, странче, ради уважене особе: брат је дошао ка мени у госте, и дом ми је потребан”.
31. Тежак је за човека са осећајима прекор за уточиште у дому и кућење за услугу.

(Глава 30.)

1. Ко воли свога сина, тај ће чешће да прекорева њега, како би напослетку уживао у начину на који се формира.
2. Ко упућује свога сина, тај ће имати помоћ од њега и међу познаницима хвалиће га.
3. Који учи свога сина, тај ће пробудити завист непријатеља, а са пријатељима ће се радовати о њему.
4. Умро је отац његов – и као да није умро, јер је оставио иза себе истог као што је и он;
5. у животу своме он је пазио на њега и тешио се, а при смрти својој не растужи се;
6. за непријатеље он остави у њему осветника, а за пријатеље – оног који враћа са захвалношћу.
7. Онај који повлађује сину превезиваће ране његове, и при сваком плачу његовом кидаће се срце његово.
8. Ненаучени коњ биће јогунаст, а син, коме је пуштено на вољу, постаће дрзак.
9. Љуљај дете, и оно ће те устрашити; играј се са њим, и оно ће те растужити.
10. Не смеј се са њим, како се не би горчио са њим и после не шкргутао зубима својим.
11. Не подај му на вољу у младости и не игнориши неразумље његово.
12. Савијај врат његов у младости и ломи ребра његова, док је младо, како не би, постало упорно, и не отргло се од тебе.
13. Учи сина свога и труди се над њим, како не би окусио огорчење због непристојних поступака његових.
14. Бољи је сиромашни а здрав и јак и силан, него богат са изможденим телом;
15. здравље и крепкост тела вредније је од сваког злата, и јако тело боље је од безборјног богатства;
16. нема богатства бољег од телесног здравља, и нема радости поврх радости од срца;
17. боља је смрт, него жалостан живот или трајно продужавајућа болест.

18. Понуде, принесене затвореним устима, то је, као и понуде, постављене на гробу.
19. Каква је корист идолу од жртве? Он не једе, ни мирисати не може:
20. такав је и онај који одлази од Господа,
21. гледа очима и стење, као и ушкопљеник, који обгрли девицу и уздише.
22. Не предај тузи душу твоју и не мучи себе својим неповерљивошћу;
23. весеље срца – живот је човеков, и радост мушка – дуговечност је;
24. љуби душу твоју и теши срце твоје и удаљи од себе тугу,
25. јер је туга многе убила, а користи од ње нема.
26. Завист и гнев скраћују дане, а брига – пре времена узрокује старост.
27. Отворено и добро срце брине се и о храни својој.

(Глава 31.)

1. Бдење над богатством изнурује тело, и брига о њему одгони сан.
2. Бдење и брига не дају дремати, и као тешка болест односи сан.
3. Богати ће се трудити да умножи богатство – и у покоју наситиће се својим благом.
4. Сиромашни ће се трудити око недостатака у животу – и у покоју остаће сиромаш.
5. Који љуби злато неће бити прав, и који трчи за трулежи, напуниће се њоме.
6. Многи се због злата подвргоше паду, и погинуше пред самим собом;
7. оно је – дрво спотицања за оног који му приноси жртве, и сваки непромишљени ће бити уловљен њиме.
8. Благословен је богаташ, који се покаже без иједног укура и који није трчао за златом.
9. Који је тај? Ми ћемо прославити њега; јер је он учинио чуду у народу свом.
10. Ко је био искушан златом – а остао непорочан? Нека му то буде на похвалу.
11. Ко је могао погрешити – а није погрешео, урадити зло – а није урадио?
12. Трајно ће бити богатство његово, и о милостињи његовој ће се говорити на скупу.
13. Када садаш за сто богатога, не раскривај на њему гркљана твога
14. и не говори: “Много је на њему!” Запамти, похлепно око – зла је вест.
15. Шта је од створенога зависније од очију? Зато оне плачу за свиме, што виде.
16. Куда оне погледају, не пружај руку, и не остај са њима у блуду.
17. Суди о ближњему по себи и о сваком послу расуђуј.

18. Једи, као човек, што је пред тобом, и не једи похлепно, да те не би замрзели;
19. престај да једеш први из пристојности и не буди похлепан, да не послужиш за саблазан;
20. и ако седиш између осталих, не промећи руку испред њих.
21. Малим се задовољава човек васпитани, и зато он не уздише на кревету своме.
22. Здрав сан имаћеш при умерености у желуцу: тај устаје рано и душа његова са њим;
23. страдање од бесанице и мучнине и грчева у животу долазе на човека незаситног.
24. Ако отежаш себе преједањем, то устани иза стола и одахни.
25. Послушај мене, сине мој, и не занемари ме, и до задњег схвати речи моје.
26. У свим делима твојим буди опрезан, и никаква болест неће доћи на тебе.
27. Дарежљивог на хлебу ће благосиљати уста, и то је верно сведочанство о доброту његовој;
28. против шкртог на хлебу роптаће град, и праведно је то сведочанство о шкртости његовој.
29. Против вина се не показуј храбрим, јер је многе погубило вино.
30. Пећ испитује снагу каљеног челика; тако и вино испитује срца гордих – пијанством.
31. Вино је корисно за живот човека, ако га будеш пио умерено.
32. Шта је живот без вина? Оноје створено за весеље људима.
33. Радост срцу и утеха душе – вино је, умерено употребљено и у право време;
34. мука за душу – вино је, када се пије много, у раздражењу и расправи.
35. Прекомерно пијење вина повећава љутњу неразумног до спотицања, умањује снагу његову и причињава ране.
36. На слављу са вином не прекоревај ближњег и не унизуј га у време његовог весеља;
37. не говори му срамотних речи и не терети њега захтевима.

(Глава 32.)

1. Ако те поставе старешином на слављу, не поноси се; буди међу другима као један од њих:
2. побрини се за њих и онда седи. И када све твоје здатке испуниш, онда заузми твоје место,
3. како би их обрадовао и за добре одлуке добио венац.
4. Разговор води ти, старији, - јер ти то и приличи, -
5. са тачним знањем, и не брани музику.
6. Када слушаш, не започињи разговор и у погрешно време не мудруј.
7. Што је рубинов печат у златном украсу, то је и музика на слављу са вином;

8. што је смарагдни печат у златној спреми, то су и пријатне песме уз укусно вино.
9. Говори, младићу, ако је неопходно, једну или две речи, када будеш питан,
10. говори што је важно, много у мало речи. Буди као онај који зна, и у исто време, онај који зна ћутати.
11. Међу велможама се не постављај равним са њима, и када говори други, ти много не говори.
12. Грому претходи муња, а стидљивоме припада благонаклоност.
13. Одлази на време и не буди последњи; пожури кући и не заустављај се.
14. Тамо се забављај и чини, што ти се свиђа; али не греши поноситим речима.
15. И за то благосиљај Створитеља твојега и Насититеља твојега Својим благом.
16. Богобојазни ће примити заповести, и од раног јутра обраћајући се Њему придобити благослов Његов.
17. Који траже закон наситиће се њиме, а лицемер ће се спотакнути на њему.
18. Богобојазни ће наћи суд и, као светлост, осветлиће праведност.
19. Човек грешни склањаће се од укора и налазиће изговоре, сагласно жељама својим.
20. Човек који расуђује неће занемарити размишљања, а који не расуђује и који је горд неће се згрозити од страха и после тога, што је урадио без размишљања.
21. Без расуђивања не ради ништа, и када урадиш, немој се кајати.
22. Не иди по путу, који је разваљен, да се не спотакнеш о камен;
23. не опуштај се на равном путу; чувај се због деце твоје.
24. У сваком делу је вера душе твоје: а то је држање заповести.
25. Који верује у закон пази на заповести, и који се нада у Господа неће претрпети штету.

(Глава 33.)

1. Богобојазни се неће прикључити злу, и у искушењу Он ће избавити њега.
2. Мудар човек неће замрзети закон, а дволични који га држи – је као брод у олуји.
3. Разумни човек верује закону, и закон за њега је вера, као одговор Уримов.
4. Припреми говор – и бићеш слушан; сажми науку – и одговоре.
5. Као точак у кола – срце глупога је, и као осовина која се врти – мисли су његове.
6. Подругљив пријатељ је, као љути коњ, који под сваким јахачем рже.
7. Зашто је један дан бољи од другог, када свака дневна светлост у години исходи од сунца?
8. Они су раздвојени премудрошћу Господа; Он раздвоји времена и празнике:

9. неке од њих Он узвиси и освети, а остале постави међу број обичних дана.
10. Сви су људи од праха, и Адам беше саздан од земље;
11. али по мудрости Својему Господ постави разлику међу њима и одреди им другачије путеве:
12. неке од њих благослови и узвиси, друге освети и приближи к Себи, а друге прокле и унизи и отера са места њиховог.
13. Као глина грнчара у рукама његовим, и судба њена је у његовој вољи, тако и људи – у рукама су Створитеља њихових, и Он ће им дати по суду Свому.
14. Као што је супротно од зла – добро, и насупрот смрти – живот, тако је насупрот праведнога – грешник. Тако гледај и на сва дела Свевишњег: она су сва у пару, једно насупрот другог.
15. И ја се последњи вредно трудих, као чистач позади берача винограда,
16. и по благослову Господа успех и напуних корпу, као берачи винограда.
17. Схватите, да се ја не трудих за себе једнога, него за све који траже упуте.
18. Послушајте ме, кнезови народни, и пазите, начелници сабора:
19. ни сину, ни жени, ни брату, ни пријатељу не подај власт над тобом за живота твојега;
20. и не даји другоме имања твојега, како, ако се покајеш, не би морао молити за њега назад.
21. Док си жив и док дишеш, не замењуј себе ни са ким;
22. јер је боље, да деца моле тебе, него теби да гледаш у руке синова твојих.
23. У свим делима твојим буди главни, и неће пасти мрља на част твоју.
24. По свршетку дана живота твога и на самрти предај наследство.
25. Зоб, батина и бремене – за магарца су; хлеб, заповести и рад – за роба су.
26. Запосли роба радом – и имаћеш спокоја; ослаби руке његове – и он ће тражити слободу.
27. Јарам и ремење савиће врат вољи, а за лукавог роба – су окови и ране;
28. употреби њега у пословима, како он не остане у доколици, јер је доколица учинила многа зла;
29. стави га на рад, како му и следује, и ако се он не буде повиновао, стави на њега још теже окове.
30. Ни на кога не стављај беспотребно и ништа не ради непромишљено.
31. Ако имаш роба, да буде он као и ти, јер ти прибави њему кров;
32. ако имаш роба, поступај са њим, као са братом, јер ћеш се поуздати у њега, као у душу твоју;
33. ако га будеш вређао, и он се побуни и побегне од тебе, на ком путу ћеш га тражити?

(Глава 34.)

1. Пуста и лажна су надања – у човека неразумног, и снови маштовити дају крила глупима.
2. Као хватач сенке или гонич ветра, такав је и који верује сновиђењима.
3. Сновиђења сасвим су, као и лице насупрот лица.
4. Од нечистога шта може бити чисто, и од лажљивога шта може бити истинито?
5. Гатања и предсказања и сновиђења – су сујета, и срце се напуни маштањем, као у породиље.
6. Ако они нису послани од Свевишњег за разумевање, не поклањај им срца твога.
7. Сновиђења уведоше многе у заблуђење, и они који им се надаше подвргнуше се паду.
8. Закон ће се испунити без обмана, и мудрост у устима верних је савршена.
9. Човек учени зна много, а искусни ће показати знање.
10. Који је неискусан, тај мало зна; а ко је путовао, тај је умножио знање.
11. Много сам ја видео на мојим путовањима, и ја знам више, него што могу рећи.
12. Много пута био сам у опасности смртној, и спасих се уз помоћ искуства.
13. Дух богобојазних поживеће, јер је нада њихова – у Спаситеља њиховог.
14. Богобојазни ничега се не страше и не боје, јер је Он – нада њихова.
15. Блажена је душа богобојазнога! Кога се она држи, и ко је подршка њена?
16. Очи Господа – су на онима који Га љубе. Он је моћна заштита и снажна подршка, покров од зноја, и покров од подневне жеге, брана од спотицања и заштита од падања;
17. Он узвисује душу и просветљава очи, даје исцелење, живот и благослов.
18. Ко приноси жртву од неправедног добитка, тај принос је за подсмех, а дарови оних који не држе закона нису благоугодни;
19. не радује се Севишњи приносима нечастивих и број жртава неће Га умилостити за грехе њихове.
20. Као што је онај који закоље сина пред оцем његовим, такав је и онај који приноси жртву из имања сиромашних.
21. Хлеб којима је потребан је живот за бедне: који га отима је крвопија.
22. Убија ближњега, који отима од њега храну, и пролива крв, који лишава најамника плате.
23. Када један гради, а други руши, што они добијају за себе сем умора?
24. Када се један моли, а други проклиње, чији глас ће услишити Владика?
25. Када се неко опере после дирања мртвог и опет га додирне, каква је корист од његовог прања?
26. Тако и човек, који пости због греха својих и опет иде и ради то исто: ко ће услишити молитву његову? И какву корист ће имати он од тога, што се унизио?

(Глава 35.)

1. Ко држи закон, тај умножава приносе; ко држи заповести, тај пиноси жртву спасења.
2. Ко узвараћа захвалност, тај приноси фино брашно; а који даје милостињу приноси жртву хвале.
3. Угодно је Господу – удаљавање од зла, а задобијање милости Његове – удањавање је од неправде.
4. Не долази пред Господа са празним рукама, јер је све то – по заповести.
5. Приноси праведнога помазују олтар, и пријатан мирис њихов – је пред Свевишњим;
6. жртва праведнога човека је пријатна, и сећање на њу неће бити заборављено.
7. Са веселим оком прослављај Господа и не умањуј прве плодове напора твојих;
8. при сваком дару имај лице весело и са радошћу предај десетину.
9. Подај Свевишњему по давању Његовом, и са веселим оком – по мери добитка руку твојих,
10. јер је Господ онај који даје и подаће теби седмоструко.
11. Не умањуј дарове, јер их Он неће примити; и не надај се у неправедну жртву,
12. јер Господ је судија, и нема у Њега пристрасности:
13. Он неће показати пристрасност бедном и услишиће молитву невољнога;
14. Он неће презрети молитве сиротиње, ни удовица, када они буду излили приче своје.
15. Не цуре ли удовичке сузе низ образе, док плаче она против оног, који их изазва?
16. Послушни Богу приносиће добровољно, и молитва њихова стићи ће до облака.
17. Молитва смиреног проћи ће кроз облак, и он се неће задовољити, док се она не приближи Богу,
18. и неће престати, док га Свевишњи не погледа и не расуди праведно и не пронесе одлуку.
19. И Господ неће оклевати и неће трпети, док не скрши бедра немилосрдних;
20. Он ће делити освете на народе, док не истреби синове насиља и не скрши скиптре неправедних,
21. док не удели човеку по делима његовим, и за дела људи – по заслугама њиховим,
22. док не заврши суд над народом Својим и не обрадује их Својом милостињом.
23. Добродошла је милост у време несреће, као кишни облак у време суше.

(Глава 36.)

1. Помилуј нас, Владико, Боже свих, и погледај,
2. и наведи на све народе страх Твој.
3. Подигни руку Твоју на туђе народе, и да познају они могућства Твоја.
4. Као што си пред њима Ти објавио светост Твоју у нама, тако пред нама објави величину Твоју и њима, -

5. и да познају они Тебе, као што ми познасмо, да нема Бога, поред Тебе, Господе.
6. Обнови знамења и створи нова чудеса;
7. прослави руку и десну мишицу Твоју; подигни љутњу, и пролиј гнев;
8. истреби противнике и уништи непријатеље;
9. убрзај време и сети се клетве, и да се пронесе реч о великим делима Твојим.
10. Пламтећим огњем да буде истребљен који побегне од мача, и угњетачи народа Твојега да нађу погибао.
11. Скрши главе начелника непријатељевих, који говоре: “Никога нема, поред нас!”
12. Сабери све наследнике Јакова и направи их наслеђем Твојим, како је било у почетку.
13. Помилуј, Господе, народ, назван по имену Твојему, и Израиља, којег Ти начини првенцем.
14. Умилости се над градом светиње Твоје, над Јерусалимом, местом покоја Твојег.
15. Испуни Сион хвалом дела Твојих, и Твојом славом – народ Твој.
16. Подари сведочанство оним, који од почетка беху достојанство Твоје, и испуни пророчанства у име Твоје.
17. Подари награду који Те нађоше, и да верују пророцима Твојим.
18. Услиши, Господе, молитву рабова Твојих, по благослову Аарона, народу Твојем, -
19. и познаће сви који живе на земљи, да си Ти – Господ, Бог вечни.
20. Стомак прима у себе сваку храну, али има и од хране боља храна:
21. грло разликује храну од дивљачи, тако и разумно срце – речи лажне.
22. Лукаво срце причињава жалост, али човек искусни ће му узвратити.
23. Жена ће примити сваког мушкарца, али је једна девица од друге боља:
24. лепота женина увесељава лице и све жеље мужевљеве;
25. ако је на језику њеном понизност и кроткост, муж њен ће изићи из реда синова човечијих.
26. Који придобије жену добија главно имање, придобија по мери својој помоћника, потпору спокојства свог.
27. Где нема ограде, тамо се расипа имање; у ко нема жену, тај ће отићи у скитњу:
28. јер ко ће веровати наоружаном разбојнику, који се скита од града до града?
29. Тако и човеку, који нема пребивалиште и који остаје да ноћи тамо, где окасни.

(Глава 37.)

1. Сваки пријатељ може рећи: “И ја се дружих са њим”. Али има и пријатеља по речима само.
2. Није ли то мука до смрти, када се пријатељ и друг претвори у непријатеља?

3. О зла мисли! Откуда си се отргла ти, како би прекрила земљу курварством?
4. Пријатељ се радује заједно са весељем друга, а у време муке његове буде против њега.
5. Пријатељ помаже другу у напорима његовим зарад стомака свога, а у случају битке крију се иза штита.
6. Не заборављај друга у души твојој и не заборављај га када стекнеш имање.
7. Сваки саветник хвалиће свој савет, али неки саветују у своју корист;
8. од саветника чувај душу твоју и унапред знај, шта му је потребно; јер, може бити, да ће саветовати због самог себе;
9. може бити, да ће он бацити на тебе жријеп и рећи: “Пут је твој добар”; а онда стати насупрот тебе, како би видео, шта ће се десити са тобом.
10. Не саветуј се са онима који ти не желе добро и од оних који су ти завидни скривај намере.
11. Не саветуј се са женом о супарници њеној и са бојажљивим – о рату, са продавцем – о размени, са купцем – о продаји, са завидним – о захвалности,
12. са немилосрдним – о добротинству, са лењим – о било ком послу,
13. са годишњим најамником – о окончању послова, са лењим робом – о великом послу;
14. не ослањај се на такве ни на каквом саветовању,
15. него се обраћај само човеку честитом, о коме знаш, да он држи заповести Господње,
16. који је својом душом – по вољи твојој и, у случају пада твојег, ће туговати заједно са тобом.
17. Држи се савета срца твојег, јер нема за тебе нико вернији од њега;
18. душа човекова некад боље упозори, него седам посматрача, који седе на осматрачницама.
19. Али при свему том се моли Свевишњему, да би Он усмерио пут твој у истину.
20. Почетак сваког дела – је размишљање, а пре сваког рада – саветовање.
21. Одроз промене срца – је лице. Четири стања се одражавају на њему: добро и зло, живот и смрт, а господар над њима је увек језик.
22. Један је човек искусан и многе подучава, а за своју душу је бескористан.
23. Један је хитар на речима, а буде мрзак, - такав остаје без сваке хране;
24. јер не дана би њему од Господа благодат, и он је лишен сваке мудрости.
25. Један је мудар за душу своју, и плодови знања на устима његовим су истинити.
26. Мудри човек подучаваће народ свој, и плодови знања његовог су прави.
27. Мудар човек обиловаће благословима, и сви који га виде називаће га блаженим.
28. Живот човекова одређена је бројем дана, а дани Израиља су безбројни.
29. Мудри ће придобити поверење у свога народа, и име његово живеће заувек.
30. Сине мој! У остатку живота испитуј твоју душу и гледај, шта је за њу штетно, и не дај јој тога;
31. јер није све корисно за све, и није свака душа за све расположена.

32. Не преједај се сваком насладом и не наваљуј на разна јела,
33. јер од преједања иде болест, и прождрљивост доводи до мучнине;
34. од преједања многи умреше, а сусдржљиви обезбедиће себи живот.

(Глава 38.)

1. Поштуј лекара како му и припада, јер Господ сазда њега,
2. и од Свевишњег – је исцелење, и од цара добија он дарове.
3. Знање лекара узвисиће његову главу, и међу велможама он је поштован.
4. Господ сазда из земље лекове, и разумни човек неће их занемаривати.
5. Није ли од дрвета вода начињена слатком, да би се познала сила Његова?
6. Због тога Он даде људима знање, да би Га прослављали у чудесима Његовим:
7. њима он лечи човека и уништава болест његову.
8. Спрематељи лекова праве их у смесе, и занат њихов нема краја, и кроз њих бива срећа на лицу земље.
9. Сине мој! У болести твојој не буди немаран, него се моли Господу, и Он ће те исцелити.
10. Остави греховни живот и исправи руке твоје, и од сваког греха очисти срце.
11. Принеси мирисну и од финог брашна захвалну жртву и сачини принос од сала, као што би већ умирући;
12. и подај место лекару, јер и њега сазда Господ, и да не оде он од тебе, јер је потребан.
13. Некада и у рукама његовим биће успеха;
14. јер се и он моли Господу, како би му Он помогао да подари болесноме олакшање и исцелење и продужетак живота.
15. Али ко згреши пред Створитељем његовим, да падне он у руке лекара!
16. Сине мој! Над умрлим пролиј сузе и, као да си подвргнут великом бесчашћу, започни плач; Обуци тело његово како и приличи и не запостављај погреб његов;
17. горак да буде плач и ридане истинско, и продужи сећање на њега, како му и приличи, дан или два, да избегнеш осуде, и тада престани са плачем;
18. јер од плача бива смрт, и плач истински троши снагу.
19. Са несрећом бива и плач, а живот бедника је терет за срце.
20. Не предај срце своје твоје плачу; удаљуј га од себе, спомињући крај.
21. Не заборављај се, јер повратка нема; и њему нећеш донети корист, а себе ћеш повредити.
22. “Сети се осуде нада мношвом, јер је она тако и над тобом: моја јуче, твоја данас”.

23. По упокојењу умрлога упокоји и сећање на њега, и радуј се за њега по одласку душе његове.
24. Мудрост из књига претвара се у благопријатност у време доколице, и ко је мало заузет својим занатом, може придобити мудрост.
25. Како може постати мудар онај, који управља плугом и хвалише се бичем, гони волове и заузет послом око њих, и који разговара само о биковима?
26. Срце његово је заузето тиме, како правити бразде, а брига његова – је сточна храна за телад.
27. Тако и сваки тесар и неимар, који проводи ноћи, као и дане: који израђује гравуре, тог је марљивост у томе, да промени облик;
28. срце своје он поставља на то, како би лик био сличан, и брига његова – о томе, како би окончао дело у савршенству.
29. Тако и ковач, који седи за наковњем и размишља о израдама из железа: дим од огња изнурује његово тело, и са жаром из пећи бори се он;
30. звук чекића оглушује његов слух, и очи његове усмерене су на прављење посуде;
31. срце његово је устремљено је на окончање посла, и пажња његова – је на томе, како би га направио савршеним.
32. Тако и грнчар, који седи над својим делом и ногама својим врти точак,
33. који постојано брине о делу својем, и у кога је у бројевима сав посао његов:
34. руком својом он даје облик глини, а ногама омекшава њену тврдоћу;
35. он усмерава срце ка томе, како би добро сачинио посуду, и пажња његова – је на томе, како да очисти пећ.
36. Сви се они надају у своје руке, и сваки мудрује о своме послу;
37. без њих ни град не би постојао, ни становници не би се ту населили и не би живели у њему;
38. и једнако се они на саборе не позивају, на судијском месту не седе и не расуђују о судбини оптужених, не разумеју оправдања и осуде и не занимају се причама;
39. него подржавају нормалан живот, и молитва њихова – о успеху је уметности њихове.

(Глава 39.)

1. Само онај, који посвети своју душу размишљању о закону Свевишњег, истраживаће мудрости древне и користиће пророчанства:
2. он ће сачувати беседе људи знаменитих и удубити се у препредене обрете прича;
3. проналазиће скривени смисао изреченог и бавиће се загонеткама прича.
4. Он ће ићи да служи међу велможе и појављиваће се пред гувернером;

5. путоваће по земљама других народа, јер ће испитивати добро и зло међу људима.
6. Срце своје ће подредити томе, да се од раног јутра обраћа Господу, Створитељу његовом, и молиће се пред Свевишњим; отврати у молитви уста своја и молиће се за опрост греха својих.
7. Ако Господу великоме буде угодно, он ће га испунити духом разума,
8. истакаће речи мудрости своје и у молитви прослављати Господа;
9. усмериће своју вољу и ум и размишљаће о тајнама Господа;
10. показаће мудрост својег учења и хвалиће се законом завета Господњег.
11. Многи ће прослављати знање његово, и неће бити заборављен вавек;
12. сећање о њему неће се загубити, и име његово ће живети у свим поколењима.
13. Народи ће прослављати његову мудрост, и заједница ће изговарати похвалу њему;
14. док буде жив, он ће уживати већу славу, него ли хиљаде, а када почине, увећаће је.
15. Још размисливши, рећи ћу, јер сам пун, као месец у пуноћи својој.
16. Послушајте ме, честита децо, и растите, као ружа, која расте у пољу поред потока;
17. одишите пријатан мирис, као кад;
18. цветајте, као љиљани, ширите пријатан воњ и певајте песму;
19. благосиљајте Господа за све што радите; величајте име Његово и прослављајте Њега хвалећи Га,
20. песмама на устима и гулама, прослављајући, говорите овако:
21. Сва су дела Господа увек благотворна, и свака заповест Његова испуниће се у своје време;
22. и никад не реци: “Шта је то? Због чега то?”, јер ће се све открити у своје време.
23. По речи Његовој стала је вода, као стог, и по изреченом из уста Његових појавило се и смештај за воду.
24. У заповестима Његовим – сва је Његова воља, и нико не може да умањи спасоноство њихово.
25. Пред Њим су дела сваког тела, и немогуће се сакрити од очију Његових.
26. Он гледа из века у век, и ништа није дивно пред Њим.
27. Никад не кажи: “Шта је то? За шта је то?”, јер је све саздано за сврху своју.
28. Благослов Његов покрива, као река, и као потоп, напаја сушу.
29. Али и гнев Његов испитује народ, као што је некада Он претворио воду у со.
30. Путеви Његови су за свете прави, а за оне који не поштују закон они – су спотицање.
31. Од почетка за добре је саздано све добро, као и за грешнке – зло.
32. Главно од свих потрепштина за живот човечији су – вода, огањ, железо, со, пшенично брашно, мед, млеко, сок винограда, масло и одећа:
33. све то честитима служи на корист, а грешницима ће се окренути на штету.
34. Има ветар, који су саздани за освету и у љутњи својој појачавају ударе своје,

35. у време устремљења својега изливаће силу и ублажити љутњу Створитеља њихових.
36. Огањ и град, глад и смрт – све је то саздано за освету;
37. зуби звериња, и шкорпије, и змије, и мач, који кажњава нечастиве погибелом, -
38. обрадоваће се заповести Његовој и спремни ће бити на земљи, када затреба, и у своје време неће преступити против речи Његове.
39. О свему ја од самог почетка реших, размислих и оставих написано,
40. да су сва дела Господња прекрасна, и Он дарује све потрепштине у своје време;
41. и никада не кажи: “То је горе од тога”, јер ће све у своје време бити признато добрим.
42. И тако, свим срцем и устима појте и благосиљајте име Господа.

(Глава 40.)

1. Много рада предодређено је сваком човеку, и тежина његова је на синовима Адама, од дана изласка из утробе матерње до дана повратка ка мајци свију.
2. Мисли о наданом и дану смрти производи код њих размишљања и страх у срцу.
3. Од оног који седи на прелепом трону па до онога који је прострт по земљи и прашини,
4. од оног који носи порфиру и венце до оног одевеног у рубље, -
5. у сваког је и досада и ревност, и сметеност, и непокој, и страх од смрти, и незадовољство, и расправе, и у време починка ноћног на кревету, сан позлеђује ум његов.
6. Мало, или сасвим нема он покоја, иако је уснуо он, као дању на стражи је:
7. сметен је он душевним маштањем својим, као бгунац са бојног поља, који се у време спасења својега буди и не може начудити, како се ништа страшно није десило.
8. Тако то бива са сваким телом, од човека до стоке, али у грешника седам пута више.
9. Смрт, убиство, расправа, мач, несреће, глад, уништење и ударци, -
10. све је то – за оне који не држе закон; и потоп би за њих.
11. Све, што је од земље, враћа се у земљу, а што је из воде, враћа се у море.
12. Свака превара и неправедност биће истребљена, а верност ће стојати вавек.
13. Имања неправедних, као поток, исушиће и, као силни гром при проливу кише, загрмеће.
14. Који пружа руку, тај ће се развеселити; а преступници ће на крају погинути.
15. Потомци нечастивих неће умножити гране своје, и нечастиви корени – су као на голој стени:

16. трава код сваке воде и на обали реке покваси се пре сваке друге траве.
17. Љубазност, као рај, пуна је благослова, и милостиња живи вавек.
18. Живот оног који се узда у себе и марљивога слadak је; али превазилази обојицу онај, који наће благо.
19. Деца и изградња града чини име вечним, али важнијим и од свега сматра се жена коју не треба корити.
20. Вино и музика увесељавају срце, али боље од свега је – љубав ка мудрости.
21. Свирачи у гусле праве угодне песме, али боље од њих је – пријатни глас.
22. Пријатност и лепота пожељни су у очима твојим, али бољи од свега су – зелени усеви.
23. Другови и пријатељи увек се ускладе, али боље од свега је кад се ускладе муж и жена.
24. Браћа и помоћ – су за време несреће, али боље од свега спашава милостиња.
25. Злато и сребро учвршћују стопе, али поузданијим од свега признаје се добар савет.
26. Богатство и сила уздижу срце, али више од тога – страх Господњи:
27. у страху Господњем нема губитка, и у њему нема потребе тражити помоћ;
28. страх Господњи – је као благословени рај, и облачи га у сваку славу.
29. Сине мој! Не живи животом просијака: боље је умрети, него просити милостињу.
30. Ко погледа на туђи стол, његов живот – није живот: он понижава душу своју туђим јелом;
31. али човек разумни и добро васпитани чуваће себе од тога.
32. У устима бестиднога слатким ће се показати прошење милостиње, али у утроби његовој огањ гори.

(Глава 41.)

1. О смрти! Како је горко спомињати тебе човеку, који спокојно живи на своме имању,
2. човеку, који ничим није забринут и у свему успешан и још са снагом приноси храну.
3. О смрти! Радосна је твоја осуда за човека, којем си потребна и који је изнемогао у снази,
4. за престарелог и оптерећеног бригама о свему, за оног који нема наде и трпи.
5. Не бој се смртне осуде: сети се предака твојих и потомака. То је суд Господњи над сваким телом.
6. И због чега ти је мрско оно, што је угодно Свевишњему? Десет ли је, или сто, или тисућа година, -
7. у аду нема истраге о дужини живота.
8. Деца грешника бивају деца мрска и друже се са нечастивима.
9. Наслеђе деце грешника изгинуће, и заједно са племеном њиховим биће распрострајено безславље њихово.
10. Нечастивог оца укореваће деца, јер због њега ће и они трпети безславље.

11. Јао вама, људи нечастиви, који остависте закон Бога Свевишњега!
12. Када сте се родили, родили сте се за проклетство; и када умирате, добијате удел у своме проклетству.
13. Све, што је из земље, враћа се у земљу: тако и нечастиви – од проклетства у погибел.
14. Плач људски је због тела њихових, али грешникова и имена зла нестаће.
15. Брините се о имену, јер ће оно остати са тобом дуже, него много тисућа златника:
16. дани доброг живота имају свој број, али добро име живи вавек.
17. Држите, децо, заповести у миру; а скривена мудрост и благо невиђено – каква је у њима корист?
18. Бољи је човек, који скрива своју глупост, него човек, који скрива своју мудрост.
19. Зато, стидите се тога, о чему ја причам,
20. јер није сваку стидљивост добро имати и није све свакоме одобрено по истини.
21. Стидите се пред оцем и мајком од блуда, пред начелником и властелином – од лажи;
22. пред судијом и кнезом – преступа, пред сабором и народом – безакоња;
23. пред пријатељем и другом – неправде, пред суседима – крађе:
24. стидите се свега и пред истином Божјом и заветом Његовим. Стидите се и себичности за столом, обмане при зајму и издаје;
25. стидите се ћутње пред онима који вас поздрављају, гледања на распусну жену, окретања лица од рођака,
26. узимања нечијег дела или дара, помисли на удату жену, удварања својој слушкињи,
27. и не прилази постели њеној;
28. пред друговима стиди се речи прекора, - и после тога, ако си дао, не приговарај, -
29. понављања оног што си чуо и оглашавања речи тајних. И бићеш истински стидљив и имаћеш добар пријем у сваког човека.

(Глава 42.)

1. Ево чега се не стиди, а због недоследности не греши:
2. не стиди се тачног испуњења закона Свевишњега и завета, и суда, како би учинио правосуђе нечастивоме,
3. спора међу пријатељима и путницима и поделе наследства друговима,
4. тачности у тежинама и мерама, - много ли, или мало ли стичеш, -
5. добити при куповини и продаји и строгог васпитања деце, и – окрвављења ребара лошег роба.
6. За злу жену добро је имати печат, а где је много руку, тамо закључавај.

7. Ако нешто издајеш, издај са рачуном и тежином и чини свако издавање и примање по запису.
8. Не стиди се да уразумиш неразумног и лупог, и престарелог, који се расправља са омладином: и бићеш истински васпитан и заслужићеш одобравање од сваког човека.
9. Кћер је за оца – тајна и непрестана брига, и брига о њој одгони сан: у младости њеној – како би се удала, а у браку – како не би била омрзнута;
10. у девојаштву – како је не би оскрnavили и не затрудни у очевом дому, у браку – како не би нарушила супружничку верност и у заједничком животу са мужем не остане неплодна.
11. Над бестидном кћери појачај надзор, како те не би учинила подсмехом код непријатеља, предметом прича у граду и прекора у народу и не осрамоти тебе пред свима.
12. Не гледај на лепоту човечију и не седи међу женама:
13. јер као што из одеће излазе мољци, тако из жена – лукавство женско.
14. Боље зли мушкарац, него ласкава жена, - жена која доноси стид.
15. Подсетићу се сада на дела Господа и причаћу о томе што сам видео. По речи Господњој појавила су се дела Његова:
16. сијајуће сунце гледа на све, и сва дела његова пуна су славе Господње.
17. И светима не дозволи Господ да објаве о свим чудесма Његовим, које установи Господ Сведржитељ, како би васељена стојала чврсто у славу Његову.
18. Он залази у бездане и срца и види сву погибао њихову; јер Господ позна сваку руку и познаје сва знамења векова,
19. одређује прошлост и будућност и открива трагове сакривеног;
20. не промиче Њему никаква помисао и не сакрије се од Њега ни једна реч.
21. Он успостави велика дела Своје премудрости која ће остати у веке века;
22. Он не додаје и не умањује и не треба никаквог саветника
23. Како пожељна су сва дела Његова, ако хоћемо да их видимо као искре!
24. Сва она живе и постоје вавек за све потребе и све се повинавају Њему.
25. Сва она – су двострука, једна насупрот других, и ништа није створио Он несавршено:
26. једно подржава доброту другог, - и ко ће се заситити гледања славе Његове?

(Глава 43.)

1. Величина висина, тврда чистоћа, је облик неба у славном јављању.
2. Сунце, када се јави, пројављује о њима при изласку: чудно саздање, дело Свевишњег!

3. У подне своје оно исушује земљу, и пред жаром његовим ко ће стојати?
4. У врућини која пали ради ложач пећи, али три пута више сунце пали горе: издише пламеним огњем и блиставом светлошћу, која заслепљује очи.
5. Велики је Господ, који га створи, и по речима Његовим оно успешно иде путем својим.
6. И месец сав у своје време служи знацима времена и знамењу векова:
7. од месеца – је знак за празнике; светлост његова смањује се после достизања његове пуноће;
8. месец се назива по имену његовом; и он дивно узраста у промени својој;
9. то је – глава виших устројстава; она сија на чврстини небеској.
10. Лепота неба, слава звезда, бљештави украси, владика на висинама!
11. По речима Светога звезде стоје како је наређено и неће напустити стражу своју.
12. Погледај на дугу и прослави Створитеља њеног: прелепа је она у светлости својој!
13. Величанственим кругом својим она окружује небо; руке Свевишњег распростре је.
14. По заповестима Његовим сипа снег, и брзо севају муње суда Његовог.
15. Отварају се ризнице и излећу из њих облаци, као птице.
16. Могућностима Својим Он оснажује облаке, и разбија камење градно;
17. од гласа Његовог тресу се горе, и по вољи Његовој дува јужни ветар.
18. Глас грома Његовог доводи земљу до трепета, и северне буре и вихоре.
19. Он просипа снег као птице да лети наниже, и падање његово – је као спуштајући скакавци;
20. лепота белине његове задивљује очи, а падање његово изненађује срце.
21. И као со, расипа Он по земљи иње, која када се замрзне, претвара се у бодље.
22. Задува ли северни хладни ветар, - од воде ће се створити лед: он настаје на сваком месту где је вода, и вода ће га обући попут плоче;
23. једе горе, и сажиче пустињу, и као огањ, опали траву.
24. Али скоро све исцељује магла; роса која се појави хлади од зноја.
25. Заповестима Својим Господ укроти бездан и посади у њему острва.
26. Они који пловише по мору причаше о опасностима на њему, и ми се дивисмо томе, што слушасмо ушима нашим:
27. јер су тамо необична и чудна дела, разноврсност сваких животиња, и чудовишта.
28. Због Њега сви успешно достижу на своје одредиште, и све се држи речјом Његовом.
29. Много можемо ми рећи, и исто тако, нећемо достићи Њега, и на крају свега: Он је све.
30. Где проналазим снагу, да би прославио Њега? Јер је Он изнад свих дела Својих.
31. Страшан је Господ и веома велик, и прелепе су могућности Његове!
32. Када прослављате Господа, величајте Га, колико можете, али и од тога Он ће бити надмоћнији;

33. и величајући Њега, употребите сву вашу снагу: и да вам не буде тешко, јер никада није довољно.
34. Ко је видео Њега, и може Га описати? И ко Га може прославити, онаквим какав Он јесте?
35. Много је скривенога, што је кудикамо веће од свега; јер ми видимо само мали део дела Његових.
36. Све је створио Господ, и побожнима дарова мудрост.

(Глава 44.)

1. Сада дајмо хвалу славним људима и оцима нашег народа:
2. много славнога Господ јављаше кроз њих, величину Своју од почетка;
3. беху господари у царствима својим и људи, који имаше силу; они даваше разумне савете, обавештаваше о пророчанствима;
4. они беху вође народа у саветима и у знањима из књига.
5. Мудре речи беху у учењима њиховим; они измислише музичке инструменте и химне написаше;
6. људи богати, са дарима многим, мирно живеше у местима својим.
7. Сви они беху уважавани међу племенима својим и у дане своје беху славни.
8. Беху међу њима и такви, који оставише своје име како би их могли хвалити, - а беше и таквих, о којима не остаде сећања, који несташе, као да нису ни постојали, и испале као да нису ни живели, ни они ни деца после њих.
9. Али то беху људи од милости, чија праведна дела се не заборављају;
10. у семену њиховом живи добро наслеђе; потомци њихови – у завету;
11. семе њихово беше чврсто, а деца њихова – ради њих су;
12. семе њихово живеће вавек, и слава њихова неће нестати;
13. тела њихова су погребена у миру, и имена њихова живе генерацијама;
14. народ ће препричавати о њиховој мудрости, а црква ће им давати хвалу.
15. Енох угоди Господу и би узет на небо, - узор покајања за све генерације.
16. Ноје се показа савршеним, праведним; у време гнева он би у милости;
17. зато остаде на земљи, када би потоп;
18. са њиме би створен вечни завет, да ниједно тело неће бити више уништено потопом.
19. Авраам – велики је отац многих народа, и не би равнога њему у слави;
20. он чуваше закон Свевишњега и би у завету са Њим,
21. и на свом телу утврди закон и на испиту показа се веран;

22. зато Господ закле му се, да ће у семену његовом благословити све народе;
23. обећа да ће га умножити као прах на земљи, и узвисити семе његово као звезде, и дати им наследство од мора до мора и од реке до краја земље.
24. И Исаку зарад Авраама, оца његовог, Он такође потврди благослов свим људима и завет;
25. и он пређе на главу Јакова:
26. Он препозна њега Својим благословима и даде му у наслеђе земљу, и одвоји део њен и подели међу дванаест племена.
27. И произведе из њега човека милости, који придоби љубав у очима сваког створа.

(Глава 45.)

1. Љубазни пред Богом и пред људима Мојсије, чија су сећања благословена.
2. Он га постави у слави са светима и увелича га делима страшним пред непријатељима;
3. Он његовим речима прекину чудесне знакове, прослави га пред царевима, даваше кроз њега заповести народу његовом и показа му део славе Своје.
4. За верност и кроткост његову Он освети њега, избравши га од свих људи,
5. направи га да слуша глас Његов, увевши га у маглу
6. и даде му лицем у лице заповести, закон живота и знања, како би он научио Јакова завету Израилља – судовима Његовим.
7. Он узвиси Аарона, једнако њему светог, брата његовог од колена Левитског,
8. постави са њим вечни завет и даде му свештенство у народу; Он га благослови посебним украсом и опаса га појасом славе;
9. Он га обуче вишим украсима и обуче га у богату одећу:
10. у доњу одећу, у подир и ефод;
11. и окружи га златним јабукама и многоброним звонима, како би при ходу његовом она давала звук, како би учинио да се чују у храму звона за спомен синовима народа Његовог;
12. обуче га у одећу свету од злата и порфира и црвца и украшену везом, речима суда, Уримом и Тумимом,
13. црвено ткање од искусних радника, драгоцену камење, гравуре као на печатима, златну спрему златара, са урезаним на спомен именима племена Израилља;

14. на турбану његовом – златни венац, знамења светиње, слава достојанства: величанствени украс, дело искусних, угодно за очи.
15. Пре тога није тога било никада:
16. који не припадају његовом племену не облаче се тако, само синови његови и потомци његови заувек.
17. Жртве они приносише сваки дан, увек два пута.
18. Мојсије га рукоположи и помаза га светим уљем:
19. њему је остављено у вечни завет и семену његовом у све дане небеске, како би они служили Њему и заједно свештениковали и благосиљали народ Његов именом Његовим;
20. Он изабра њега од свих живих, како би приносио Господу жртве, паљенице и мирисне у спомен милости према народу Својем;
21. Он му даде Своје заповести и власт да пресуђује, како би учио Јакова откровењима и научио Израилља закону Његовом.
22. Побунише се против њега туђини, и позавидеше му у пустињи људи, приђоше ка Датану и Авирону, и гомили са Корејем љути и гневни;
23. И Господ увиде, и не би му мило то, - и они изгибоше од љутње и гнева.
24. Он учини над њима чудо, истребивши их пламеном огња Својег.
25. И умножи славу Аарона и даде му наслеђе – одредивши му прве плодове:
26. пре свију спреми им хлеб да се засите, јер они једу и жртве Господње, које Он даде њему и семену његовом;
27. али он нема наслеђа у земљи народа, и нема удела у народу, јер је Он Сам удео и наслеђе његово.
28. Тако и Финес, син Елеазара, трећи по слави, јер је он био ревносан у страху Господњем и, при отпаду народа, сачувао добром душу своју и умилостио Господа према Израилју;
29. такође постави са њим завет мира, да буде представник светих и народа својег, јер њему и семену његовом припада достојанство и свештенство вавек.
30. Како по завету са Давидом, сином Јесеја из колена Јудина, царско наслеђе прелазаше са сина на сина, тако и наслеђе свештенства припадаше Аарону и семену његовом.
31. Да нам дадне Бог мудрости и нашим срцима – судите народ Његов праведно, да не погину дарови ваши и слава ваша да остане у поколењима вашим.

(Глава 46.)

1. Силан беше у рату Исус Навин и би прејемник Мојсијев у пророковању.
2. У складу са именом својим, он беше велики у спасењу изабраника Божјих, када се освети побуњеним непријатељима, како би увео Израил у наследство његово.
3. Како се он прославио, када је подигао руку своју и простро мач на градове!
4. Ко је пре њега тако стајао? Јер је он водио рат Господњи.
5. Није ли његовом руком заустављено било сунце, и један дан постаде као два?
6. Он призва Свевешњег Владуку, када са свих страна притиснуше њега непријатељи, и велики Господ услиши га:
7. камењем града са свемогућом силом баци се Он на непријатељски народ и погуби противнике на странама гора,
8. како би сви познали оружје његово, да је рат његов био пред Господом, а он сам радио за Свемогућег.
9. И у време Мојсија он показа верност, - он и Халев, син Јефонијин, - успротивише се непријатељима, сачуваше народ од греха и утишаше зло мрмљање.
10. И само њих двоје од шест стотина тисућа путника беху спасени, како би увели народ у наследство – у земљу, којом тече млеко и мед.
11. И даде Господ Халеву снаге, коју се сачува у њему до старости, да изађе у брдовиту земљу, и семе његово да добије наслеђе,
12. како би видели сви синови Израилјеви, како је добро следити Господа.
13. Тако и судије, сваки по својем имену, чије срце није заблудело и који се не одвратише од Господа, - да буде благословено сећање на њих!
14. Да процветају кости њихове на местима својим,
15. и име њихово да пређе на синове њихове у слави њиховој!
16. Љубазни од Господа свога Самуило, пророк Господњи, утврди царство и помаза цареve народа својег;
17. он судише народу по закону Господњем, и Господ погледа на Јакова;
18. по вери својој он беше истински пророк, и у речима његовим се познаде истинитост визија.
19. Он призва Свемогућег Господа, када отсуда притиснуше га непријатељи, и приносе на жртву младо јагње, -
20. и Господ загрме са неба и сиљном буком за слушање пусти глас Свој,
21. и истреби вође Тирске и све кнезове Филистимске.
22. Још пре времена свог вечног упокојења он позва да сведоче пред Господом и помазаником Његовим: “Имање, чак ни обућу, ја не узех ни од кога”, и нико га не укори.
23. Он пророковаше и после смрти своје, и предсказа цару смрт његову, и у пророчанству подиже глас свој из земље, да се истреби народ безакоња.

(Глава 47.)

1. После њега појави се Натан, који пророковаше у време Давидово.
2. Као сало, одвојено од мирне жртве, тако је издвојен и Давид од синова Израилевих.
3. Он се играше са лавовима, као са јарићима, и са медведима, као са јагњићима.
4. У младости својој не уби ли он дива, не скиде ли он срамоту са народа,
5. када подиже руку са каменом у праћки и збаци гордост Голијата?
6. Јер он призна Господа Свевишњег, и Он даде снагу десној руци његовој – да порази човека, силнога у рату, и узвиси рог народа својег.
7. Тада прослави народ њега веома много и даде му хвалу због благослова Господњих, као што је и достојно венца славе,
8. јер он истреби окружење непријатељско и смири непријатељске Филистимљане, - све до данашњих дана скрши рог њихов.
9. После сваког дела својег он принашае дарове Светоме Свевишњему речима хвале;
10. од свег срца он појаше и љубише Саздатеља својег.
11. И постави пред жртвеником певача песама, како би гласом њиховим засладио песме.
12. Он даде празницима лепоту и тачно одреди времена, како би они хвалили свето име Његово и од раног јутра оглашавали у светилишту.
13. И Господ му опрости грехе и заувек вазнесе рог његов и дарова му завет царски и престол славе у Израелу.
14. После њега дође мудри син његов и ради оца својег живеше честито.
15. Соломон цареваше у мирно време, јер га Бог успокоји са свих страна, како би он уредио дом за име Његово и припремио светилиште за вечност.
16. Како мудар ти беше у младости твојој и, попут реке, поплави разумом!
17. Душа твоја покри земљу, и ти је напуни загонетним причама;
18. име твоје пронесе се до удаљених острва, и ти би љубљен због мира твојег;
19. због песми и изрека, због прича и изјашњавања твог дивише ти се земље.
20. У име Господа Бога, којег зовемо Богом Израилља,
21. ти сакупи злато, као мјед, и намножи сребра, као олова.
22. Али ти приклони бедра твоја ка женама и пороби им се телом твојим;
23. ти постави мрљу на славу твоју и оскрнави семе твоје тако, што наведе гнев на децу твоју, - и они горко оплакаше твоје безумље, - што власт подели на двоје, и од Јефрема произађе непокорно царство.
24. Али Господ не напусти Своју милост и не поруши ни једно од дела Својих, не истреби потомке изабраника Својега и не искорени семе љубазнога Његовог.

25. И Он даде Исаку остатак, и Давиду – корен народни.
26. И почину Соломон са оцима својим
27. и остави себи од семена својег безумног народу,
28. оскудног у разуму Ровоама, који одби од себе народ кроз своје савете,
29. и Јероваама, сина Наватова, који уведе у грех Израил и Јефрему показа пут греха.
30. И веома се умножише греси њихови, тако да они беху изгнани из земље своје;
31. јер посегаше они за сваким злом, док не дође на њих освета.

(Глава 48.)

1. И устаде Илија пророк, као огањ, и реч његова гореше, као бакља.
2. Он наведе на њих глад, и ревношћу својом умањи број њих;
3. речју Господњом он закључа небо и три пута донесе огањ.
4. Како се прослави ти, Илија, чудесима твојим, и ко се може поредити са тобом у слави!
5. Ти подиже мртвога из смрти и из ада речју Свевишњега;
6. ти доведе у погибелъ цареве и скиде их са кревета њихових;
7. ти слушааше на Синају осуду њихову о на Хориву суд освете;
8. ти помаза цареве за узврат и пророке – наследнике своје;
9. ти вазнесен би огњеним вихором на колима са огњеним коњима;
10. ти предодређен би за карање у своје време, како би утишао гнев, пре него што се претвори он у љутњу, - окрене срце оца ка сину и успостави племе Јакова.
11. Блажени су који те видеше и који се украсише љубављу, - и ми животом да поживимо.
12. Илија сакривен би вихором, - и Јелисије се испуни духом његовим
13. у дане своје није дрхтао пред кнезовима, и нико не надвлада њега;
14. ништа не одоли њему, и о успешности његовој пророковало је тело његово.
15. И за живота својега почини он чудеса, и по смрти дивна беху дела његова.
16. И при свему томе народ се не покаја, не одступи од греха својих, док не беху поробљени из земље своје и расејани по целој земљи.
17. И остаде веома мало народа и кнезова из дома Давидова.
18. Неки од њих су радили што је Богу угодно, а неки су умножавали грехе.

19. Језекија утврди град свој и проведе унутар њега воду, проби железом стене и направи резервоаре за воду.
20. У дане његове учини најезду Сенахирим и посла ка њему Равсака, који подиже руку своју на Сион и много се велича у гордости својој.
21. Тада уздрхташе срца и руке њихове, и они се мучише, као породиље;
22. и призваше они Господа милосрднога, пруживши ка Њему руке своје,
23. и Свети брзо услиши их са неба и избави их руком Исаије;
24. Он порази војску Асирску, и Анђео Његов истреби их,
25. јер Езекија чињаше угодно Господу и чврсто се држаше путева Давида, оца својега, како је заповедао пророк Исаија, велики и истинити у визијама својим.
26. У његове дане сунце крену унатраг, и он прибави живот цару.
27. Великим духом својим он увиде далеку будућност и утеши тужне у Сиону;
28. до вечности сведочио је он о будућем и сакривеном, пре него се оне и испунише.

(Глава 49.)

1. Спомен Јосији – као састав мириса је, спремљеног од искусног парфемара:
2. у свим устима он ће бити слadak, као мед и као музика уз пијење вина.
3. Он успешно радише на обраћању народа и уништи мрско безакоње;
4. он усмери ка Господу срце своје и у дане безакоња утврди побожност.
5. Сем Давида, Езекије и Јосије, сви тешко сагрешише,
6. јер напустише закон Свевишњега; цареви Јудејски несташе,
7. јер предаше рог свој другима и славу своју – туђем народу.
8. Изабрани град светиње би сажежен, и улице његове опустише, као што је и предсказао Јеремија,
9. којег они осрамотише, који још у утроби би освећен за пророка, који искорењује, поражава и погубљује, исто као што и гради и засађује.
10. Језикиљ виде пројаву славе, коју му Бог показа у херувимским колима;
11. он спомињаше непријатеље у облику кише и сведочи добро онима, који буду исправљали путеве своје
12. И дванаест пророка – да процветају кости њихове на местима њиховим - утешише Јакова и спасише их вером у надање.
13. Како да увеличам Зоровавела? Јер он – као прстен је на десној руци;

14. такав је и Исус, син Јоседека: они у дане своје уредише дом саградише свети храм Господу, предодређен за вечну славу.
15. Велико је сећање и Немије, који подиже срушене зидове, постави врата и резе и обнови разрушене домове наше.
16. Не би на земљи нико од створених, равнoг Еноху, - јер он би однешен са земље, -
17. и не роди се такав човек као Јосиф, глава браће, ослонац народа, - и кости његове беху поштене.
18. Прославише се међу људима Сим и Сит, али више од свих живућих створења – Адам.

(Глава 50.)

1. Симон, син Оније, велики свештеник, за живота свога сагради дом и за дана својих утврди храм:
2. он постави темеље за двоструки високи зид – за високу ограду храма;
3. за дана његових израђена би цистерна за воду, као окружење морско;
4. како би спасио народ свој од пропасти, он утврди град против опсаде.
5. Како величанствен би он међу народом, при изласку иза завесе храма!
6. Као јутарња звезда међу облацима, као месец пуни усред дана,
7. као сунце, које сија над храмом Свевишњег, и као дуга, која сија величанствена у облацима,
8. као цвет руже у пролетње дане, као лале код изворске воде, као грана Ливањска у летње дане,
9. као огањ са тамјаном у кадионици,
10. као ковани златни сасуд, украшен сваким драгоценим камењем,
11. као маслина са плодовима, и као уздижући до облака кипарис.
12. Када он прими велелепну одећу и обуче на себе величанствене украсе, по приласку светом жртвенику, осветли блеском околиш светилишта.
13. Такође, када он узимаше жртвене дарове из руку свештеника, стојавши уз огањ жртвеника, -
14. око њега би круг браће, као одрасли кедрови Ливана, и они окруживаше њега као палмине гране,
15. сви синови Аарона у слави својој, и приноси Господу у рукама њиховим пред свеколиким сабором Израиља.
16. Завршавајући службу код олтара, како би овенчао приношење Свевишњем Сведржитељу,
17. он пружи руку своју ка жртвеној чаши, усуну у њу из винограда крв и проли је на подножје жртвеника за мирис угодни Свевишњем Све-цару.
18. Тада синови Аароновии провикаше, затрубише кованим трубама и говораше громким гласом у спомен пред Свевишњем.

19. Тада сав народ заједно поче падати лицем према земљи, како би се поклонили Господу својему, Сведржитељу, Богу Свевишњем;
20. а певачи песама хвалише Га својим гласовима; у пространом храму прочу се умилно певање,
21. и народ се мољаше Господу Свевишњему молитвом пред Милосрдним, док се не заврши служба Господња, - и тако се заврши служба Њему.
22. Тада он сишавши подиже руке своје и на сав сабор синова Израилевих, како би устима својим предао благослов Господа и хвале имену Његовом;
23. народ понови поклоњење, како би примио благослов од Свевишњег.
24. И сада сви благосиљајте Бога, Који увек чини велика дела, Који продужава дане наше од рођења и поступа са нама по милости Својој:
25. да нам подари Он весеље у срцу, и да буде за дана наших мир у Израилу до краја века;
26. да сачува милост Своју према нама и у сва времена да нас избави!
27. Два народа гнуша се душа моја, а трећи и није народ:
28. то су они што живе на гори Сир, Филистимљани и глупи народ, који живи у Сикимеји.
29. Науку мудрости и разума написах у књиге ове ја, Исус, син Сирахов, Јерусалимљанин, који проли мудрост од срца својег.
30. Блажен је онај, који буде користио сва упуства, - и ко их стави на срце, тај ће бити мудар;
31. а ако их будеш испуњавао, тада ћеш све моћи, јер је свлетлост Господња – пут Његов.

(Глава 51.)

1. Прослављам Тебе, Господе и Цару, и хвала Теби, Богу, Спаситељу мојем; прослављам име Твоје,
2. јер Ти си био мој покровитељ и помоћник
3. и избавио си тело моје од погибљи и од мрежа клеветничког језика, од уста која плету лажи; и против оних који устадоше на мене Ти си био мени помоћник
4. и избавио си ме, по величини милости и ради имена Твојега, од шкргута зуба, спремних да ме прогутају,
5. од руку оних кој искаше душу моју, од многих срамота, које ја имадох,
6. од ватре која иђаше са свих страна и из сред пламена, у којем ја не изгорех,
7. из дубине утробе ада, од језика нечистих и речи лажних, од клетви пред царем језика неправедних.
8. Душа моја би блиска са смрти,

9. а живот мој би близу ада који је испод:
10. са свих страна окружише мене, и не би никог да помогне; тражио сам очима подршку од људи, - и не би је.
11. И споменух ја Тебе, Господе, милости о дела Твојих вечних,
12. да ти избављаш оне који се надају на Тебе и спасаваш их од руку непријатеља.
13. И ја узнесох од земље молитве моје и молих се за избављење од смрти:
14. призвах ја Господа, Оца Господа мога, како ме Он не би оставио у дане несреће, када не би помоћи од људи надмених.
15. Хвалићу име Твоје непрестано и певаћу са захвалношћу, јер молитва моја би услишена;
16. Ти спасе мене од погибелји и избави мене у зло време.
17. Због тога ћу прослављати и хвалити Тебе и благосиљати име Господа.
18. Још док сам био младић, пре него што сам отишао у туђину, отворено сам тражио ја мудрости у молитви мојој:
19. пред храмом ја се молих за њу, и до краја ћу је тражити. Као цвету зрелог винограда,
20. срце моје радује се њој; нога моја ходише правим путем, ја је следих од младости моје.
21. Помало наклоних ја ухо моје и примих је, и нађох у њој много поука за себе:
22. нађох успех у њој.
23. Дајем славу Дајућему мудрости мени.
24. Реших се да је следим, борих се за добробит, и не стидех се.
25. Душа моја повижаваше се ради ње, и у делима мојим био сам тачан;
26. пружах руке моје у висине и сазнавах моје незнање.
27. Ја усмерих ка њој душу моју, и срце моје предадох јој од самог почетка –
28. и у чистоти достигох је; због тога нећу бити остављен.
29. И подиже се изнутрица моја, како би је тражила; због тога ја добих добру вредност.
30. Као награду мени Бог даде језик, и њиме ја ћу хвалити Њега.
31. Приђите ка мени, ненаучени, и настаните се у дому учења,
32. јер вам је то потреба, а душе ваше то силно желе.
33. Ја отварам уста своја и говорим: обезбедите је себи без сребра.
34. Подметните врат ваш под јарам њен, и пустите душе ваше да приме учење; које се може наћи у близини.
35. Погледајте својим очима: ја се нисам превише трудио – и нађох себи велики покој.
36. Обезбедите учење и за велику количину сребра, - и обезбедићете много злата.
37. Да се радује душа ваша милости Његовој, и не стиди се да да хвалу Њему;
38. чините све благовремено, и Он ће у своје време подати вама награду.

(Глава 52.)

[Посланица Јеремијина](#) се води и као 52. глава Књиге Сираха

[Почетна страна](#) ---: [Библиотека](#)

Посланица Јеремијина

(Глава 1.)

1. Списак писама, које посла Јеремија заробљеницима, који беху одведени у Вавилон од цара вавилонског, како би их обавестио, шта му је јавио Бог.
2. Због греха, које сте сагрешили пред Богом, бићете одведени у ропство у Вавилон Навуходносоров, цару Вавилонском.
3. Када стигнете у Вавилон, бићете тамо многе године и дуго времена, све до седам генерација; а после ћу вас све Ја довести назад у миру.
4. Тамо ћете видети у Вавилону богове сребрне и златне и дрвене, које носе на леђима, да би уплашили језике.
5. Пазите се, да и ви не радите као странци, и да страх пред њима не овлада и у вама. Видевши гомилу испред и иза њих како се поклања, реците: “Теби се треба само клањати, Владико!”
6. Јер је Анђео Мој са вама, и он је заштитник душа ваших.
7. Језик су им истругали мајстори, и сами их опточили златом и сребром; али су они лажни и не могу говорити.
8. И као што би и за девицу, која воли украсе, узму они злато, и справљају венце за главе богова својих.
9. Дешава се такође, да свештеници узму са богова својих злато и сребро и употребе га за себе саме;
10. дајући од тога и блудницама под њиховим кровом; украшавају богове златном и сребрном и дрвеном одећом, као људе.
11. Али, то не спасава од хрђе и трулежи, када се обуку у пурпурну одећу.
12. Отирају лица од прашине из храма, које има тамо веома много.
13. Имају и скиптар, као човек – судија, али они не могу уништити виновника са њиме.
14. Имају мач у десној руци и секиру, а себе сами од ратова и разбојника не штите: одатле знај, да они нису богови; и зато ох се не бојте.

15. Јер, као што је разбијена посуда бескорисна за човека, тако су и ти богови.
16. Поред тога, пошто су они постављени у храмовима, очи њихове су пуне прашине од ногу оних који улазе.
17. И као што код нас затварају оне који су увредили цара, када их осуде на смрт, тако затварају врата од храмова и свештеници, како не би били опљачкани од разбојника;
18. пале за њих светиљке, и више него за себе саме, а они ни једну од њих не могу видети.
19. Они су као греда у кући; срца се њихова, кажу топе, а црви земљани их једу њих саме и одећу њихову, - а они не опажају.
20. Лица су им црна од дима у храмовима.
21. На тело и на главу слећу слепи мишеви и ласте и друге птице, пузе по њима и мачке.
22. И зато схватите, да то нису богови; и зато их се не бојте.
23. Као што ако неко не очисти од хрђе злато, којим су опточени за украс, они неће блистати; иако су ливени, они немају осећања.
24. За велику цену су они купљени, а духа нема у њима.
25. Безноги, они су ношени на леђима, показујући тако своју безвредност људима; срамоте се и служе им;
26. зато што, ако случајно падну на земљу, сами собом не могу устати; такође, ако би их ко поставио усправно, не могу се собом кретати, и ако би их неко нагнуо, не могу се усправити; као и пред мртвима тако и пред њима постављају дарове.
27. Жртве им свештеници продају и злоупотребљавају; исто и жене их некад усољавају, али ништа не удељују сиромашнима, ни болеснима.
28. Жртве приносе и нечисте жене и труднице. Зато, познајући све ово, да они нису богови, не бојте их се.
29. Зашто их називати боговима? Жене приносе жртве тим сребрним и златним и дрвеним боговима.
30. И у храмовима њиховим седе свештеници у подераној одећи, обријаних глава и брада и непокривених глава:
31. завијају и кукају они пред својим боговима, као и на споменима за умрлим.
32. Неки од свештеника одећу им узимају и облаче у њих своје жене и децу.
33. Ако неко ради зло или добро, они не могу да им наплате; не могу поставити цара, нити свргнути га.
34. Тако ни богатство, ни једног млечног ни медног новчића они не могу дати. Ако ко, дадне обећање, а не испуни га, не узимају.
35. Од смрти човека не спасавају, и не штите слабога од јакога;
36. човеку слепоме не враћају вид; човеку у потреби не помажу;
37. удовицама не олакшавају страдања, и сирочадима не чине добра.
38. Као камење из планине су ти богови дрвени опточени у злато и сребро, - они који их служе биће осрамоћени.
39. Како можемо мислити или рећи, да су то богови?

40. Поред тога, сами Халдејци им се не обраћају са поштовањем: они када виде немога, који не може говорити, приносе га Ваалу и моле, да би он проговорио, као да он може осећати.
41. А не могу они, приметивши то, напустити их , зато што то нема смисла.
42. Жене, опасане појасевима од конопца, седе на улицама, и пале ватре од јеликиног зрневља.
43. И када нека од њих, одведена од пролазника, преспава са њим, - руга се својој другарици, јер она није удостојена тога, као она, и што њен конопац није прекинут.
44. Све што они раде је лажно. Зашто било ко може мислити или говорити да су они богови?
45. Они су направљени од дрводеља и златара; и ништа они сами не могу бити, сем оно што мајстори пожелеше да буду.
46. И ти, који их направише, неће бити дуговечни;
47. како оно што направише могу бити богови? Они оставише иза себе лажи и срамоту потомцима својим.
48. Када стигне рат или несрећа, свештеници се саветују међу собом, где да се сакрију са њима.
49. Како не могу разумети, да нису богови, када сами себе не могу спасити од рата, нити од несреће?
50. Тиме што су они дрвени и опточени у злато и сребро, може се препознати, да су они лажни; свим народима и царевима ће постати јасно, да они нису богови, него дела руку човечијих, и у њима нема никаквог дела божанског.
51. Коме после тога може бити нејасно, да они нису богови?
52. Цара земље они не постављају, кишу људима не дају;
53. суда не расуђују, слабога не штите, јер немају силе,
54. као вране које се налазе између неба и земље. Јер и у том случају, када избије пожар храм богова дрвених опточених у злато и сребро, свештеници побегну да се спасу, - а они сами, као греде по средини, изгоре.
55. Ни цару, ни непријатељима они не могу да се супроставе. Како је могуће признати и помислити да су они богови?
56. Ни од лопова, ни од пљачкаша не могу одбранити сами себе ти богови, дрвени опточени у сребро и злато:
57. онај ко је јак, скинуће злато и сребро и одећу, која је на њима, и отићи са пленом, а они сами себи не могу помоћи.
58. Зато је боље бити цар, који показује своју храброст, или суд у кући, који домаћин користи, него ови лажни богови; или је боље бити врата на кући, штитећи у њој имање, него ови лажни богови; или је боље бити дрвена столица у царском дворцу, него ови лажни богови.
59. Сунце и месец и звезде, будући да светле и послати су ради потребе, благопослушни су.
60. Тако и гром сваки пут, кад се јави, јасно се види; тако и ветар са сваке стране дува.
61. И облаци, када им рече Бог да пођу над свим светом, испуњавају заповест.
62. Тако и ватра, одозго послата да истреби планине и шуме, ради, шта је речено; а они нису дати ни да се виде, ни да имају силу.
63. На основу чега можемо помислити или рећи, да су они богови, када немају ни силу, ни суда, ни расуђивања, ни добро радити људима?

64. Знајте, да они нису богови, и не бојте их се.
65. Цареве они не проклињу нити благосиљају;
66. знакове не показују теби перд народом; не светле, као сунце, и не обасјавају, као месец.
67. Звериње је боље од њих: оно, побегне у заклон, може помоћи себи.
68. Ни из чега се не види да су они богови; зато их се не бојте.
69. Као страшило у врту које ништа не штити, тако и ти дрвени, опточени у злато и сребро богови.
70. На исти начин ти дрвени, опточени у злато и сребро богови, као и трновити грм у врту, на које слећу свакојаке птице, као и трупац, издељан у тами.
71. По пурпуру и платну, које труне на њима, можете знати, да они нису богови; да ће и они сами на крају бити поједени и биће бачени у страну.
72. Боље је бити човек праведан, без идола, јер је он – далеко од срамоте.